

ВІСНИК ПРОФОСВІТИ

Видається з 1992 року,
як зареєстроване видання – з січня 1994 року

Березень 2025 року
Виходить 2 рази на місяць

№ 3-4

Орган Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області

14 березня 2025 року

З досвіду роботи

НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПРОФЕСІЇ «МОНТАЖНИК СИСТЕМ ВЕНТИЛЯЦІЇ, КОНДИЦІЮВАННЯ ПОВІТРЯ, ПНЕВМОТРАНСПОРТУ Й АСПІРАЦІЇ» В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні, як ніколи, професійно-технічна освіта є базовою у поповненні робітничих ресурсів країни. Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну процеси адаптації системи професійної освіти до нових умов дуже змінились. Під час війни світ змінюється з надзвичайною швидкістю, змінюються виробничі технології на більш сучасні, інноваційні. А будь-яке сучасне виробництво вимагає високої мобільності трудових функцій робітників, готовності досить швидко опанувати нову техніку і виробничі технології, успішно адаптуватися до змін в умовах ринкових відносин.

Тому, на мою думку, для успішної професійної діяльності монтажнику систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації (наприклад, 2-го розряду відповідно нового Державного освітнього стандарту) необхідні:

— технічні навички, що включа-

ють навички ручної праці та вміння працювати з матеріалами, слюсарним і монтажним інструментами (виконання найпростіших слюсарних робіт (модуль МСВ – 2.1); виконання найпростіших робіт під час монтажу систем та устаткування вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації МСВ – 2.3);

— навички читання будівельних та монтажних креслень (загальнопрофесійна компетентність ЗПК.5);

— когнітивні навички: вміння користуватися вимірвальними і перевірочними інструментами, які застосовує під час роботи монтажник систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації (загальнопрофесійна компетентність ЗПК.10).

Характер праці сучасного монтажника систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації постійно змінюється і дедалі більше набуває інтелектуального змісту. Тому

важливо не тільки те, як здобувачі освіти опановують наукові основи сучасного виробництва, а й як вони застосовують здобуті знання в освоєнні нової техніки, обладнання й технології.

Сучасне обладнання систем вентиляції, кондиціонування повітря та замовники на встановлення даного обладнання вимагають сучасного фахівця, який, крім професійних компетентностей, володіє певним набором ключових компетентностей, таких як вміння критично мислити, вчитися самостійно, працювати в команді, ефективно комунікувати та спілкуватися із замовниками послуг тощо. Тому, навчаючи здобувачів освіти з даної професії, необхідно формувати у них як професійні, так і ключові компетентності, передбачені діючим ДОС, розробленим на компетентнісній основі.

Так, навчаючи здобувачів освіти професійним компетентностям, наприклад, вмінню виконувати монтаж

ЧИТАЙТЕ У НОМЕРІ

- НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПРОФЕСІЇ «МОНТАЖНИК СИСТЕМ ВЕНТИЛЯЦІЇ, КОНДИЦІЮВАННЯ ПОВІТРЯ, ПНЕВМОТРАНСПОРТУ Й АСПІРАЦІЇ» В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ
- ЯК СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІНЮЮТЬ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРУКАРІВ
- АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ВИВЧЕННЯ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ ТА СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ

- ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО УРОКІВ ІСТОРІЇ
- ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ КІМНАТ НА ПЛАТФОРМІ ZOOM ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
- ХЕЛЛОВІН КРИЗЬ ПРИЗМУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: МІСТИЧНІ ПАРАЛЕЛІ
- ЄДИНА АТЕСТАЦІЙНА СИСТЕМА: ЇЇ ЗРУЧНІСТЬ ТА ПРАКТИЧНІСТЬ
- НАШ ЧЕМПІОН

систем та устаткування вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації в частині підготовки до уроку в/н велику увагу я приділяю інструктуванню учнів щодо виконання певної трудової функції.

Скласти інструкційну карту виконання виробничого завдання з яскравими картинками мені допомагає штучний інтелект (ШІ), зокрема ChatGPT. Дана технологія для мене стала неоціненним освітнім ресурсом, оскільки на сьогодні з даної професії майже відсутні україномовні навчально-методичні матеріали.

У додатку 1 на стор. 3-4 наведено приклад алгоритму виконання робіт щодо монтажу систем та устаткування вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації (професійна компетентність МСВ – 2.3.1), згенерованого ШІ.

За допомогою ШІ я створюю тести в Google Формі для опитування здобувачів освіти на вступному та заключному інструктажі. Це дає можливість за короткий проміжок часу з'ясувати рівень володіння учнями знаннями з предметів професійно-теоретичної підготовки, які, безумовно, необхідні для виконання трудових функцій (вправ) за темою уроку в/н, та практичне розуміння вивченого матеріалу на поточному уроці в/н. На рис. 1 подано фрагмент тесту, створеного за допомогою ШІ.

Здійснюючи підготовку монтажника систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації, найбільше уваги я приділяю формуванню таких професійних компетентностей, як здатність:

- проводити монтаж трубопроводів та арматури;
- читати та складати прості креслення та схеми;
- проводити монтаж модульного обладнання організацій та лабораторій;
- виконувати роботи середньої складності при монтажі та регулюванні систем опалення, водопостачання, каналізації, газопостачання та водостоків;
- виконувати зварювання труб вентиляції і безнапірних труб водопостачання й теплофікації тощо.

Навчання даній професії у закладі професійної освіти має бути гнучким, інноваційним, продуктивним, тобто формувати у здобувачів освіти потрібні знання, уміння та навички, які відповідають потребам ринку праці.

ДПТНЗ «Регіональний центр про-

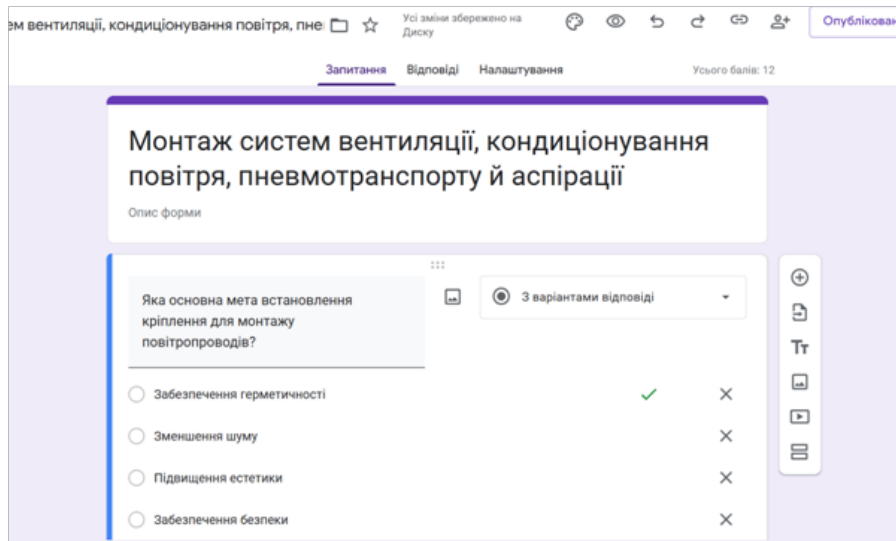

Рис. 1. Фрагмент тесту, створеного за допомогою ШІ

фесійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну», незважаючи на складні умови сьогодення, намагається позитивно вирішувати усі проблеми та виклики щодо якості навчання монтажників систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації.

Питання вимірювання якості знань, умінь та навичок здобувачів освіти є дуже актуальним. Перевірку набутих учнями професійних компетентностей я здійснюю на кожному уроці в/н, використовуючи розроблені мною критерії оцінювання. У додатку 2 на стор.5 подано критерії оцінювання професійних компетентностей учнів на уроці виробничого навчання.

Одним із викликів навчання здобувачів освіти в умовах воєнного стану, в тому числі й з професії «Монтажник систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації», є активне залучення стейкхолдерів до освітнього процесу – від розробки освітніх програм до практичного навчання здобувачів освіти.

Ми розуміємо, що налагодження конструктивного, взаємовигідного партнерства між ЗП(ПТ)О та зацікавленими сторонами дозволяє зробити освітній процес більш відкритим, ефективним та адекватно реагуючим на вимоги сьогодення.

Упровадження нової моделі взаємовідносин між ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти ресторанно-готельного, комунального господарства, торгівлі та дизайну» і роботодавцями надає можливість якісно підготувати майбутніх кваліфікованих робітників з даної професії. Прикладом таких взаємовідносин є участь наших

здобувачів освіти разом з робітниками Харківського машинобудівного заводу «Світло Шахтаря» та ПрАТ «Інтеркондиціонер» у встановленні сучасних систем вентиляції та кондиціонування повітря.

Діапазон партнерських відносин з цими компаніями та підприємствами охоплює спільну розробку освітньої програми з професії, впровадження в освітній процес сучасних технологій роботи з новітніми матеріалами, обладнанням та застосування сучасних інструментів для встановлення та монтажу такого обладнання.

На рис. 2 (стор.3) подано сучасне обладнання, яке наші здобувачі освіти разом з представниками роботодавців встановлюють на різних об'єктах, а також інструмент, який використовується для монтажу.

Проходження виробничої практики на реальних об'єктах формує в здобувачів освіти закладу фаховий інтерес до обраної професії, яка є творчою та цікавою.

Монтаж сучасних систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації – це великий простір для втілення творчих ідей здобувачів освіти.

Отже, завдяки тісній співпраці з роботодавцями ми забезпечуємо формування у випускників ключових та професійних компетентностей. Як наслідок, випускники нашого закладу приходять на роботу на те чи інше підприємство з певним набором знань, умінь та навичок, а також пристосовані до умов виробництва. Одним словом, це той робітничий потенціал, який необхідний сучасному ринку праці.

Рис.2. Сучасне обладнання, яке здобувачі освіти разом з представниками роботодавців встановлюють на різних об'єктах, а також інструмент, який використовується для монтажу

Додаток 1

Приклад інструкційної карти, згенерованої ШІ

ІНСТРУКЦІЙНА КАРТА

Тема: «Монтаж систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації (професійна компетентність МСВ – 2.3.1)».

1. Мета роботи: Ознайомитися з основними етапами монтажу систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації. Набути практичних навичок у виконанні монтажних робіт.

2. Матеріали та обладнання:

- повітроводи (металеві або пластикові);
- фітинги (трійники, відводи, з'єднувачі);
- вентилятори та кондиціонери;
- кріпильні елементи (хомути, анкери, підвіси);
- гнучкі вставки та ущільнювачі;
- інструменти: дріль, шурупокрут, ножиці для металу, рівень, рулетка;
- індивідуальні засоби захисту (рукавички, окуляри, каска).

3. Вимоги охорони праці та безпечного виконання робіт:

- Перед початком робіт перевірити справність інструментів та обладнання.
- Дотримуватись правил роботи на висоті (використовувати страхувальні пояси).
- Заборонено працювати без індивідуальних засобів захисту.
- Уникати контакту з рухомими частинами вентиляторів та іншого

обладнання.

— Забезпечити належне освітлення робочої зони.

4. Послідовність виконання робіт.

4.1. Підготовчі роботи.

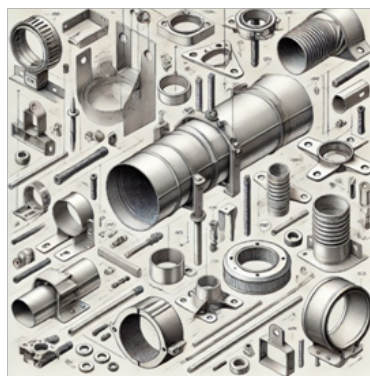
1. Вивчити проектну документацію та план монтажу систем.
2. Провести розмітку на місцевості згідно з кресленнями.
3. Підготувати необхідне обладнання та матеріали.

4.2. Монтаж повітроводів.

4.2.1. Встановити кріплення для повітроводів згідно з проектом.

Підготовка.

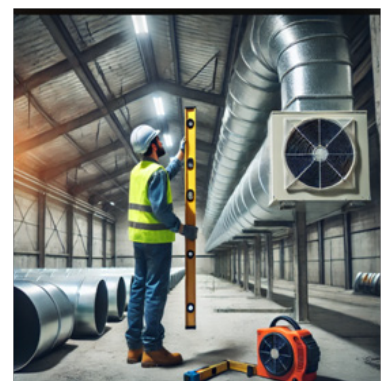
Оберіть тип кріплення: Залежно від матеріалу повітроводу (металевий, пластиковий) та його розміру, виберіть відповідні хомути, підвіски, профілі чи скоби.

Перевірте поверхню: Стеля, стіни чи інші конструкції повинні бути рівними та достатньо міцними для монтажу.

Розмітьте місця кріплення:

Використовуйте рівень, рулетку та маркер, щоб забезпечити правильний напрямок повітроводів.

4.2.2. Монтаж кріплень.

• **Просвердіть отвори:** За допомогою дрilia зробіть отвори в місцях кріплення згідно з розміткою.

- **Вставте дюбелі** (якщо кріплення здійснюється в бетон, цеглу чи гіпсокартон).

- **Закріпіть тримачі або хомути:** Прикрутіть їх шурупами чи анкерами. Для підвісної стелі можуть використовуватися шпильки чи троси.

4.2.3. Закріплення повітроводів.

- Розташуйте повітроводи у встановлених тримачах чи хомутах.

- Затягніть кріплення, щоб повітровід був надійно зафіксований, але не деформувався.

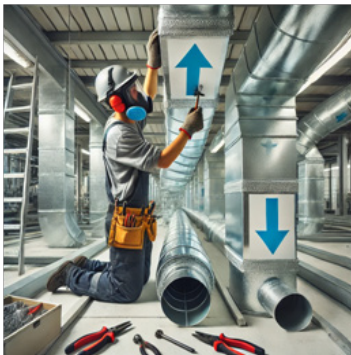
4.3. Перевірка повітропроводу та регулювання.

- Переконайтеся, що повітроводи надійно закріплені, а кріплення не перешкоджають потоку повітря.

- За потреби, додатково утепліть повітроводи або встановіть віброізоляцію для зменшення шуму.

4.4. Збірка повітроводів з урахуванням напрямку руху повітря.

4.5. З'єднання окремих елементів за допомогою ущільнювачів і хомутів.

4.5. Монтаж вентиляторів та кондиціонерів.

1. Закріпити вентиляційні агрегати

на передбачених місцях.

2. Підключити обладнання до системи повітроводів.

3. Перевірити правильність кріплення та герметичність з'єднань.

4.6. Завершальні роботи.

4.6.1. Провести перевірку всієї системи на герметичність.

4.6.2. Випробувати роботу вентиляції, кондиціонерів, аспірації.

У разі потреби відрегулювати роботу системи.

5. Контрольні питання.

1. Які етапи включає монтаж систем вентиляції?
2. Яке обладнання використовується для кріплення повітроводів?
3. Які заходи безпеки необхідно дотримуватись під час монтажу?
4. Як перевірити герметичність з'єднань?

перукарів з використанням цифрових інструментів не тільки стає більш цікавим та продуктивним, але й готує здобувачів освіти до роботи в умовах сучасної індустрії краси.

Моє професійне зростання є пріоритетом, тому я постійно беру участь у вебінарах обласного та всеукраїнського рівнів, онлайн-курсах, майстер-класах, тренінгах тощо. Для мене важливо знати останні тенденції та інновації, тому я активно користуюся такими платформами, як «На урок», EdEra – українська студія онлайн-освіти, Цифрова платформа професійної освіти «Світ професій», Професійна освіта онлайн та ін. А для натхнення та навчання я активно використовую YouTube канали відомих перукарів, де знаходжу багато цікавих та корисних відеоуроків та майстер-класів.

Для мене електронні ресурси мають методичне призначення, а для здобувачів освіти – це засіб для навчання, тому я опановую різні цифрові технології, які потім використовую для проведення уроків та для створення різних інтерактивних завдань.

Педагог, що використовує цифрові технології, виступає в декількох ролях: інформатор-експерт, організатор та консультант. Це дає можливість здійснити індивідуальний підхід до кожного здобувача освіти, диференціювати завдання, стимулювати різноманітну творчу діяльність, виховати навички самоконтролю та рефлексії, а також відповідальність за виконану роботу.

Дистанційне навчання в нашому закладі освіти організовано на платформі Google Classroom. Це сервіс, інтегрований з Google Docs, Google Drive, Gmail і дозволяє організовувати онлайн-навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, провести тестування, переглянути результати виконання вправ, зробити коментар. Ця платформа дозволяє ставити завдання у спільному структурованому просторі всім здобувачам освіти або вибірково, оперативно обмінюватися інформацією, створювати завдання або додавати їх з інших платформ, спілкуватися між усіма учасниками освітнього процесу.

Google Classroom дає можливість легко приєднуватися до синхронних уроків на платформі Google Meet, яка є одним з найбільш пристосованих для навчання та зручних у використанні інструментів. Тут є можливість демонстрації матеріалів на робочому столі ПК під час уроків, можна надати доступ

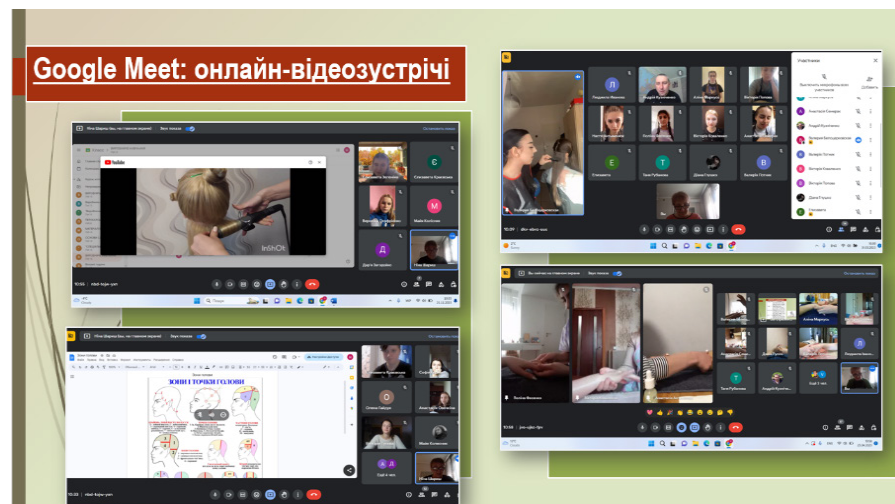
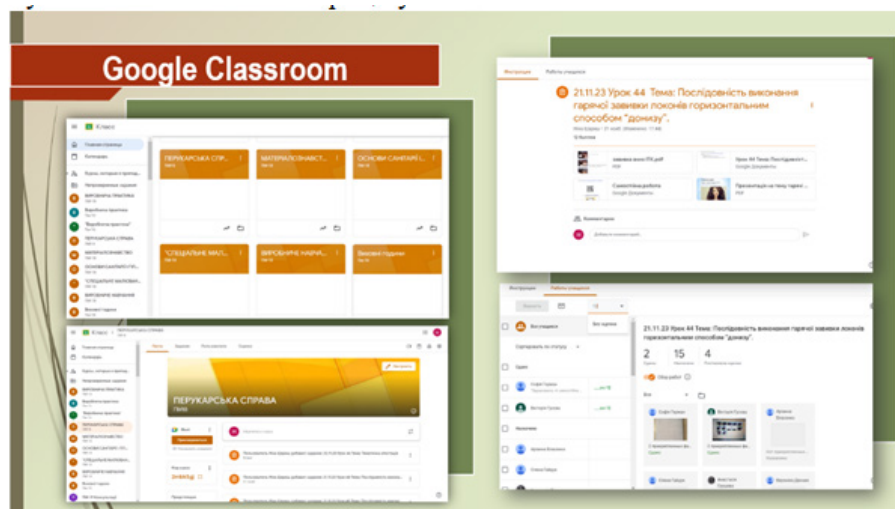

до екрану, щоб проказати презентації або іншу інформацію.

Зручним під час навчання є використання таких ресурсів, як електронний аналог друкарського видання підручника з перукарської справи, електронний підручник із систематизованим викладом предмета «Основи санітарії і гігієни» та електронні навчальні посібники, матеріал яких розширює межі підручника, містить довідкові відомості.

Особливу увагу приділяю електронним дидактичним демонстраційним матеріалам, призначеним для супроводу освітнього процесу. Це і презентації, схеми, відео, інтерактивні ігри, створені на різних веб-ресурсах: Canva, LearningApps, Wordwall, Genially, Padlet, Wizer.me, Copilot, Gemini, Google Презентації, Google Forms, PowerPoint.

Використання електронних ресурсів є важливим інструментом для забезпечення якісного та цікавого освітнього

процесу на різних етапах уроку: під час мотивації, пояснення нового матеріалу, узагальнення, закріплення, контролю знань, рефлексії. Це дозволяє розкрити зміст навчального предмета, полегшити навчання, забезпечити перегляд, швидке отримання та доцільне використання матеріалів.

Інтерактивні вправи, створені за допомогою сучасних онлайн-сервісів LearningApps та Wordwall, є ефективним інструментом для актуалізації опорних знань здобувачів освіти.

LearningApps є конструктором для розробки різноманітних завдань, за допомогою яких здобувачі освіти можуть перевірити і закріпити знання в ігровій формі, що сприяє формуванню їх пізнавального інтересу та мотивації, розвитку логічного мислення, пам'яті, інформаційної культури. Використання даного сервісу дозволяє зробити процес навчання інтерактивним, мобільним, диференційованим та індивідуальним.

Приклади використання інтерактивних вправ з предмета «Перукарська справа»:

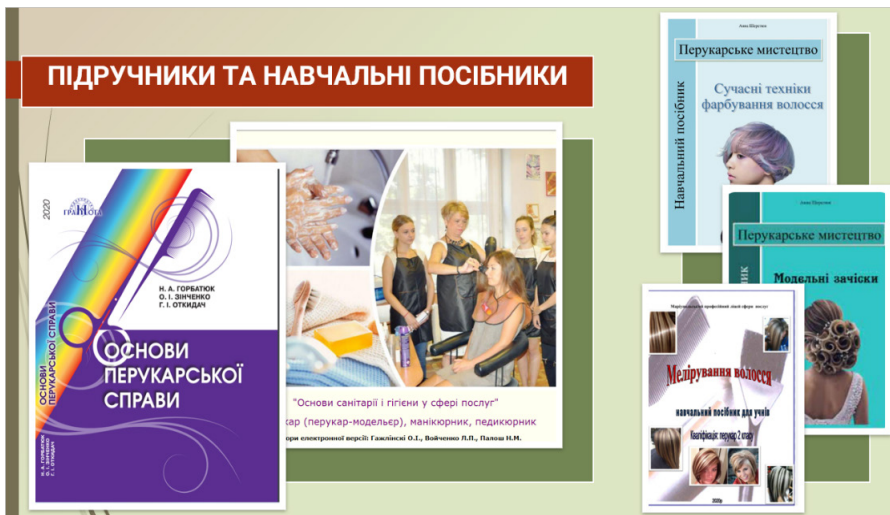
<https://learningapps.org/watch?v=pdm98hj6c19>

<https://learningapps.org/watch?v=pa35kr0yt24>

Корисним в роботі є сервіс Wordwall – багатофункціональний інструмент для створення як інтерактивних, так і друкованих матеріалів. Завдяки готовим шаблонам створюю дидактичні ігри, які потім використовую в індивідуальній та груповій роботі. Здобувачі освіти мають можливість виконати завдання, перевірити правильність, повернутись до опрацювання матеріалу і знову спробувати виконати завдання. Такі сервіси не тільки оцінюють правильність відповіді та підвищують інтерес до предмета, але й допомагають здобувачу освіти і педагогу з'ясувати прогалини у знаннях, зосередитись на їх корекції.

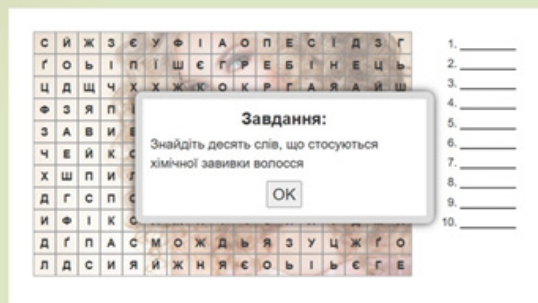
Застосування презентацій, інтерактивних плакатів, інфографіки та відеоконтенту є ефективним інструментом у процесі вивчення нового матеріалу та підтримки мотивації. Презентації створюю за допомогою сервісів PowerPoint, Google Презентації, Canva.

Використання презентацій дозволяє зручно та ефективно візуалізувати статичну та динамічну інформацію. Вони допомагають структурувати навчальний матеріал та подати його в логічній послідовності, а також доступні учням в електронному форматі, що дозволяє їм повторно переглядати матеріал. Це

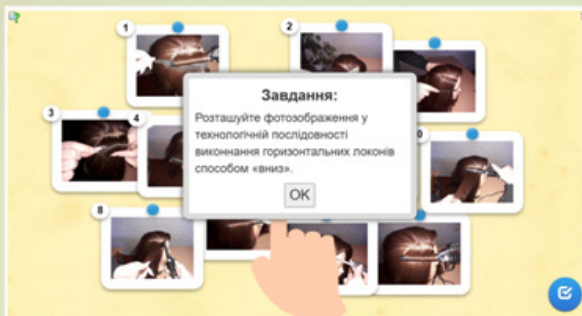
Інтерактивна вправа «Знайди слова»

<https://learningapps.org/watch?v=prv5ry3tc25>

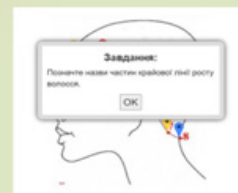
Інтерактивна вправа «Просте упорядкування»

<https://learningapps.org/watch?v=pdm98hj6c19>

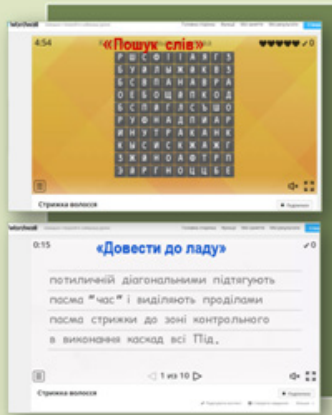

Інтерактивна вправа «Фрагменти зображення»

<https://learningapps.org/watch?v=pa35kr0yt24>

Wordwall - інтерактивні вправи

полегшує здобувачам освіти сприйняття та засвоєння інформації.

Приклад презентації на тему «Сучасні тенденції зачіски 2024», яка містить зображення та відеоматеріал розміщено за посиланням:

<https://docs.google.com/presentation/d/1gmk7kCJe810bXvc9fwrVDbZyYrefEDTCzvn9W3Vgqo/edit?usp=sharing>

Активному навчанню здобувачів освіти допомагає один з популярних засобів навчання – інтерактивний плакат, який можна створювати за допомогою сервісу Genially. Цей потужний ресурс дозволяє створювати інтерактивні плакати, які не лише візуально привабливі, але й надають можливість здобувачам освіти активно взаємодіяти з навчальним матеріалом.

Приклад інтерактивного плаката «Стрижка КАСКАД» розміщено за посиланням: <https://view.genially.com/677110ad662ec4b5cddc0bf7/interactive-image-strizhka-kaskad>

Використання інтерактивних плакатів в освітньому процесі сприяє тому, що здобувачі освіти краще сприймають матеріал, підвищується інтерес до предмета, спостерігається ефективність їх самостійної роботи, що впливає на якість формування практичних умінь і навичок. Плакати формують уміння самостійно працювати з джерелами інформації, полегшують сприйняття складних тем, сприяють інтерактивному навчанню, дають змогу здобувачу освіти бачити результат та оцінку своєї праці, можливість знайти правильну відповідь та поглибити знання.

Сервіс Canva дозволяє робити привабливими для сприйняття чек-листи, які відіграють важливу роль у навчанні професії, зокрема:

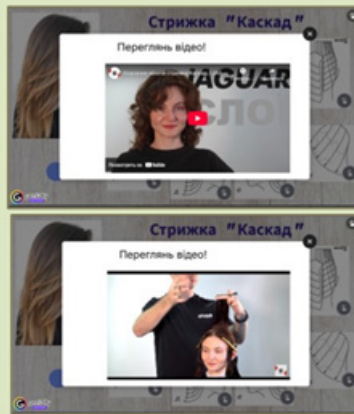
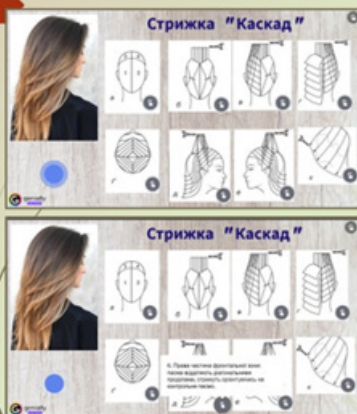
- сприяють кращому засвоєнню матеріалу та допомагають здобувачам освіти систематизувати знання, що робить процес навчання більш ефективним;
- стимулюють здобувачів освіти до самостійної роботи, допомагаючи їм контролювати свій прогрес та брати відповідальність за виконання завдань.

Візуалізація відіграє важливу роль на етапі мотивації та вивчення нового матеріалу, оскільки допомагає здобувачам освіти краще зрозуміти й засвоїти навчальний матеріал, створює позитивний емоційний фон і викликає

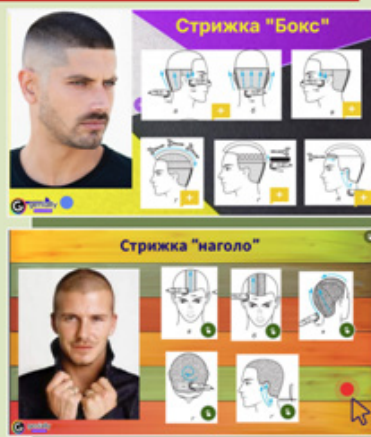
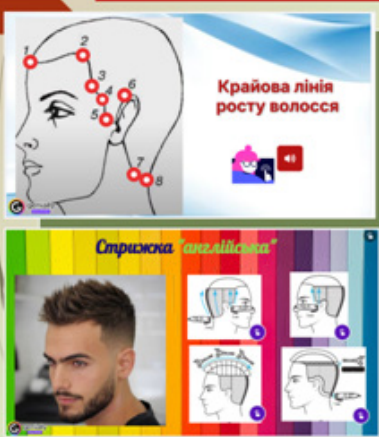
ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПЛАКАТ «Стрижка КАСКАД»

ІНТЕРАКТИВНІ ПЛАКАТИ

інтерес до навчання, допомагає учням аналізувати інформацію, робити висновки та приймати обґрунтовані рішення.

Відеоматеріали є чудовим засобом для візуалізації під час навчання. Наприклад, під час вивчення теми уроку «Стрижки з каскадним ефектом», використовую відеоролик «Стильна, модна, оригінальна ...», створений мною за допомогою сервісу Canva.

Відеоролик з яскравими зображеннями та динамічним контентом привертає увагу здобувачів освіти та підвищує їх мотивацію до вивчення матеріалу.

Відеоролик розміщено за посиланням: https://www.canva.com/design/DAGGto4c0G0/eRk3QbvefkdQvvhPeIVleA/watch?utm_content=DAGGto4c0G0&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=editor

Використання відеоконтенту доцільне на різних етапах уроку:

- пояснення нового матеріалу як ілюстративного і самостійного джерела інформації;
- закріплення вивченого матеріалу;
- повторення матеріалу;
- узагальнення і систематизація знань;
- вивчення нової теми.

Усе залежить від навчально-виховної мети уроку, зацікавленості здобувачів освіти та змісту уроку.

Інтерактивні вправи, розроблені за допомогою сервісів Canva, LearningApps, Wordwall, Wizer.me, Google Forms, є дієвим інструментом для закріплення та систематизації отриманих знань.

Сервіс Wizer.me дозволяє створювати інтерактивні робочі аркуші. Інтерактивний робочий аркуш – це веб-сторінка, на якій можна розмістити навчальний матеріал і різного типу завдання для здобувачів освіти. Наприклад, це може бути відео, зображення, текст, на основі яких здобувачі освіти відповідають на запитання і виконують завдання. Можна вставляти зображення і робити їх інтерактивними, додаючи на них мітки з текстом, гіперпосиланнями, питаннями, вікнами для введення тексту. У багатьох завданнях можна задати відповіді для автоматичної перевірки.

Під час уроків застосовую різні онлайн-сервіси для створення завдань за допомогою фотоколажів: Fotor,

ЧЕК-ЛИСТ

УКЛАДАННЯ ВОЛОСІВ МЕТОДОМ "БОМБАЖ"

1. На волосяні зачіски нанесіть спрей для укладання.
2. Волосся добре розчісайте.
3. Вдавайте паски.
4. Щоб укласти зачіску з ефектом каскаду, нагріваючи протилежним рухом волосся.
5. Зупинившись, закрутіть паску голими руками.
6. Після закрутки паски розпрямуйте її на зубці гребеня.
7. Після закрутки волосся необхідно дати час на розпрямлення.

Європейський стандарт обробки рук. EN-1500

Послідовність рухів

1. Підготуйте руки: вимийте їх теплою мильною водою.
2. Ретельно розтирайте мильну піну між долонями, долонями до долонь, долонями до пальців.
3. Долоні до долонь з перекрещуваннями пальців.
4. Підготуйте пальці: змийте, потримайте окремо під проточною водою.
5. Обробте кожен палець: змийте, потримайте окремо під проточною водою.
6. Підготуйте кисті: змийте, потримайте окремо під проточною водою.

УКЛАДАННЯ ВОЛОСІВ МЕТОДОМ "БРАШИНГ"

1. Як завжди, волосся необхідно добре розчісати.
2. Волосся добре розчісайте.
3. Вдавайте паски.
4. Щоб укласти зачіску з ефектом каскаду, нагріваючи протилежним рухом волосся.
5. Зупинившись, закрутіть паску голими руками.
6. Після закрутки паски розпрямуйте її на зубці гребеня.
7. Після закрутки волосся необхідно дати час на розпрямлення.

ВЛАСНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ

ВІДЕОКОНТЕНТ

Wizer.Me - інтерактивні робочі аркуші

Уважно перегляньте колаж сучасних зачісок. Дайте відповіді на питання:

1. Що спільного між цими зачісками?
2. Чим вони різняться між собою?

2. На якій частині розташовані зачіски?

4. Виртуальний волоссяльний стрижка з використанням відеоролика розробника Максима Матвієвича. Після перегляду відео вам потрібно буде розглянути зачіску стрижку та, щоб був запитаний функціональний і відповідь.

6. Розгляньте у тематичній послідовності фотоколлажі тематичного процесу стрижки.

8. Оберніть або оберніть топ: Стрижка - каскад, позначте чашку, а також волосся дівчини.

Canva, FotoJet, BeFunky PhotoCollage, GoogleФото. Це не лише робить навчання цікавим та креативним, але й сприяє розвитку візуального мислення

та творчих здібностей здобувачів освіти.

Без тестів сьогодні не обходиться жоден педагог. Google Форми – це один

зі швидких і простих способів створити тест. Доступ до тестів можна отримати з будь-якого пристрою з інтернетом.

Після завершення тесту здобувачі освіти відразу отримують результати, що дозволяє швидко оцінити їх знання та виявити слабкі місця. Педагог отримує миттєвий доступ до результатів, що спрощує процес оцінювання.

Google Форми підтримують різні типи питань, такі як багатоваріантна відповідь, текстове поле, шкала тощо. Це дозволяє створювати комплексні тести, що оцінюють різні знання і навички здобувачів освіти. Цей інструмент допомагає не лише оцінювати знання, але й мотивує здобувачів освіти до самостійного навчання та самовдосконалення.

◆ Рівень складності

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РІЗНОГО РІВНЯ СКЛАДНОСТІ

– ПОЧАТКОВИЙ

Оберіть одну правильну відповідь із запропонованих.

1. Який вид гарячого укладання волосся представлено на зображенні?

- А) догори;
- Б) донизу;
- В) вісімкою.

Правильна відповідь: Б.

2. Горизонтальний метод накручування на бігуді дає змогу ...

- А) формувати спускні локони;
- Б) підняти корені волосся та надати пишності й об'єму;
- В) зафіксувати волосся.

Правильна відповідь: Б.

3. Що впливає на якість завивання волосся за допомогою електрощипців?

- А) кут натягування волосся;
- Б) товщина затиснутого щипцями пасма;
- В) довжина волосся;
- Г) усі відповіді правильні.

Правильна відповідь: Г.

◆ Рівень складності – СЕРЕДНІЙ

1. Установіть відповідність між інструментами та способами укладання волосся.

Спосіб укладання волосся		Інструменти	
А	Холодний спосіб укладання	1	Фен
		2	Електрощипці
Б	Гарячий спосіб укладання	3	Металеві бігуді
		4	Резинові бігуді

Правильна відповідь: А-1; 3; 4. Б-2.

2. Установіть відповідність між елементами зачіски та їх визначенням.

Елемент зачіски	Визначення	
А	крон	1 Сплетене волосся
Б	фестон	2 Пасмо волосся завите в трубочку
В	локон	3 Пасма волосся, розділені борознами
Г	хвиля	4 М'який вигин між двома паралельними кронами
Д	рельєф	5 Закруглена частина хвилі
Е	коса	6 Найвища частина хвилі

Правильна відповідь: А-6. Б-5. В-2. Г-4. Д-3. Е-1.

3. Розділіть предмети за групами.

Група	Предмет	
А) Інструменти Б) Пристосування В) Перукарська білизна	1	Пеньюар
	2	Ножі
	3	Одноразовий коміреч
	4	Затискачі
	5	Пульверизатор
	6	Фен
	7	Гребінець
	8	Каркасна шітка
	9	Брашинг
	10	Рушник

Правильна відповідь: А-2; 6; 7; 8; 9. Б-4; 5. В-1; 3; 10.

◆ Рівень складності – ДОСТАТНІЙ

1. Установіть причинно-наслідкові зв'язки між недоліками при укладанні волосся на бігуді та причинами їх виникнення.

Недоліки при укладанні		Причини виникнення	
А	Заломлення пасом біля коренів	1	При накручуванні прядки погано прочесані кінчики волосся.
Б	Локуси швидко втрачають форму	2	При накручуванні пасма на бігуді не дотримались вимог до розташування гумки на бігуді
В	Заломлення кінців прядок волосся	3	Недостатня кількість засобів для фіксації

Правильна відповідь: А-2. Б-3. В-1.

2. Установіть причинно-наслідковий зв'язок між недоліками при фарбуванні та причинами їх виникнення.

Недоліки при фарбуванні		Причини виникнення	
А	Волосся пофарбувалось нерівномірно	1	Неправильно вибраний колір фарби або мікстон
Б	Волосся має зеленуватий відтінок	2	Перетримання фарби на волоссі
В	Волосся пересушене	3	Недостатня кількість фарби
Г	Волосся не пофарбувалось	4	Вийшов термін придатності фарби

Правильна відповідь: А-3. Б-1. В-2. Г-4.

3. Установіть причинно-наслідковий зв'язок між недоліками при хімічній завивці та причинами їх виникнення.

Недоліки при хімічній завивці		Причини виникнення	
А	Слабий завиток	1	Нерівномірне нанесення хімічного засобу
Б	Ламкість або обламування волосся	2	Неправильна техніка накручування
В	Пересушування волосся	3	Пошкодження структури волосся в результаті надмірної хімічної обробки
Г	Нерівномірні завитки по всій голові	4	Надмірне використання хімічних засобів або їх тривале перебування на волоссі

Правильна відповідь: А-2. Б-3. В-4. Г-1.

♦ Рівень складності – ВИСОКИЙ

1. Розташуйте у технологічній послідовності етапи виконання укладання волосся феном методом брашінг.

А) Виділити пасмо волосся.

- Б) Волосся добре розчесати.
 В) Пасмо підхопити щіткою прочесати. Волосся відтягують під кутом до голови.
 Г) Перш ніж перейти до другого пасма впевнитись, що волосся сухе, дати час для охолодження.

Д) На вологе волосся нанести засіб для укладання.

Правильна відповідь: Д; Б; А; В; Г.

2. Розташуйте у технологічній послідовності етапи виконання хімічної завивки непрямим методом.

А) Накручування волосся на коклюшки.

Б) Підготовчі роботи.

В) Нанесення завивочного препарату.

Г) Нейтралізація.

Д) Фіксація.

Е) Час витримки препарату для завивки волосся.

Правильна відповідь: Б; А; В; Е; Д; Г.

3. Розташуйте у технологічній послідовності процес виконання стрижки «Каре».

А) Розчесати волосся.

Б) Розділити волоссяний покрив на зони.

В) Помити голову.

Г) Стрижка фронтальної зони.

Д) Стрижка контрольного пасма.

Е) Стрижка потиличної зони.

Правильна відповідь: В; А; Б; Д; Е; Г.

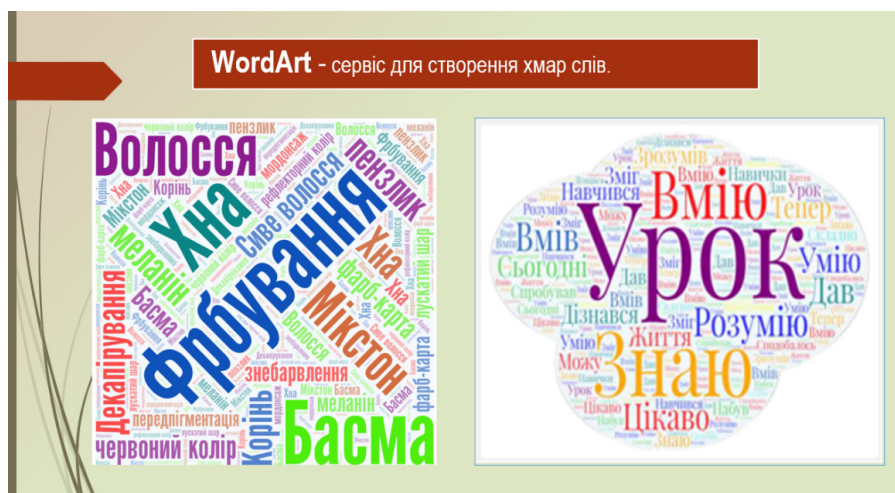
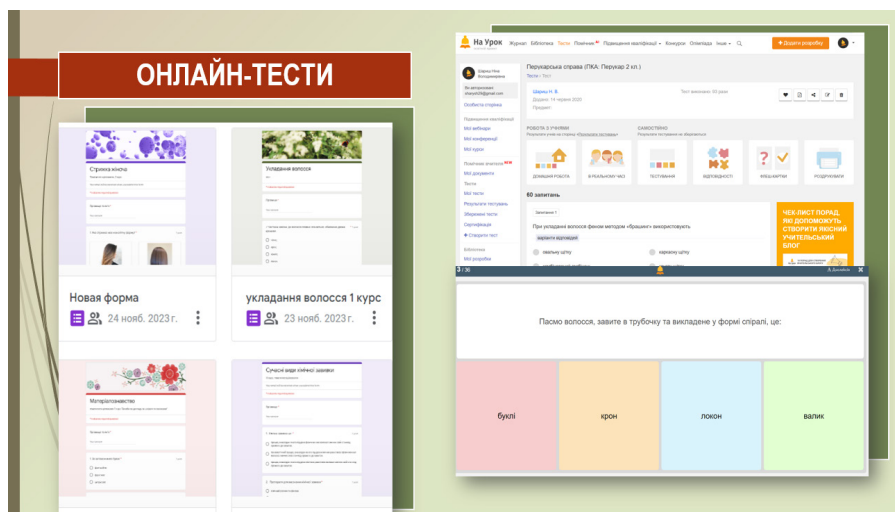
Приклад тестового завдання для поточного контролю за темою уроку «Стрижка з каскадним ефектом» розміщено за посиланням:

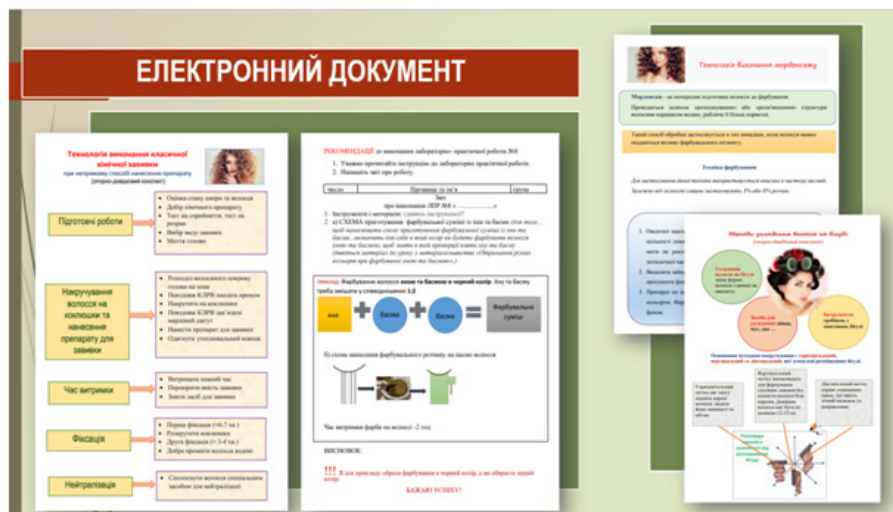
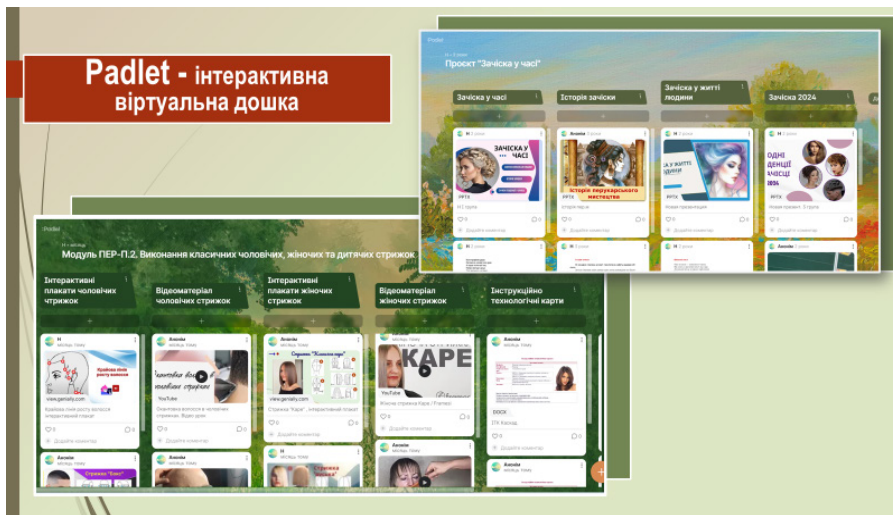
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdqWDCxGCNDXpMBZ0iQD9K_v9-P9_qIt0PrCDEYx6G95qkg/viewform

На платформі «На урок» представлені тестові завдання, розроблені мною (тест із 60 питань) для перевірки знань здобувачів освіти на кваліфікацію «Перукар 2 класу».

Вправи, розроблені за допомогою веб-сервісу Word Art, можуть стати ефективним інструментом на уроці для рефлексії. Використання яскравої графіки у вигляді хмар слів дозволить зробити акценти на ключових моментах із теми вивчення. Це, у свою чергу, сприяє переосмисленню та систематизації навчального матеріалу.

Серед численних інструментів, що використовуються для покращення навчання, дошка Padlet займає особливе місце. Padlet – це веб-додаток, який дозволяє створювати інтерактивні дошки, де здобувачі освіти можуть спільно працювати над проектами, обмінюватися ідеями та розміщувати різноманітний контент. Цей інструмент сприяє розвитку комунікативних навичок, оскільки

здобувачі освіти можуть обговорювати ідеї, створювати дошки з кожної теми або розділу.

Наприклад, при вивченні модуля ПЕР-П.2. «Виконання класичних чоловічих, жіночих та дитячих стрижок» на дошці розміщують дидактичні матеріали, які несуть інформацію для опанування відповідних компетентностей. Матеріали структуровані за розділами: відеоконтент чоловічих стрижок, інтерактивні плакати чоловічих стрижок, відеоконтент жіночих базових стрижок, інтерактивні плакати жіночих базових стрижок, інструкційно-технологічні карти базових стрижок, відеоконтент дитячих стрижок, інтерактивні вправи.

Під час роботи над проектом «Зачіска у часі» використовувала Padlet для організації спільної роботи та обміну інформацією. Здобувачі освіти працювали в групах, досліджували відповідні теми та ділилися інформацією на дошці Padlet. Це дуже зручно, адже під час виступів вони могли легко користуватися матеріалами на дошці, а ті, хто не був присутній,

мали змогу ознайомитися з ними пізніше.

Засоби сервісу Padlet надають можливість педагогу аудіовізуалізувати навчальний матеріал і репрезентувати його більш привабливо та зрозуміло, а здобувачам освіти – краще засвоїти новий навчальний матеріал.

Ще доречно використовувати такий ресурс, як електронний документ (документ, інформація в якому подана у формі електронних даних і для використання якого потрібні технічні засоби). Це інструкції до лабораторно-практичних робіт, опорно-довідкові конспекти, технологічні карти, завдання для контролю знань тощо. Інструкції до лабораторних робіт допомагають здобувачам освіти самостійно виконувати практичні завдання. Опорно-довідкові конспекти є базою для підготовки до уроків, дозволяючи здобувачам освіти швидко знаходити необхідну інформацію та систематизувати знання. Технологічні карти забезпечують чіткість та послідовність у виконанні завдань, допомагаючи здобувачам освіти освоювати нові технології

та методики.

Використання цих електронних документів під час дистанційного навчання підвищує організацію та ефективність навчання, а також сприяє розвитку самостійності та відповідальності здобувачів освіти.

Отже, цифрова трансформація освіти кардинально змінює підхід до підготовки майбутніх перукарів. Електронні платформи допомагають педагогу систематизувати робочий матеріал та наповнити урок яскравістю, наочністю, сучасністю. Електронні ресурси є незамінними помічниками у створенні якісного, ефективного уроку, який буде підлаштований під вимоги сьогодення та зацікавить сучасних здобувачів освіти, адже інформація тоді вважатиметься опрацьованою та засвоєною, коли здобувач освіти її почує, побачить і відтворить. Використання таких технологій допомагає не лише розвивати професійні навички, а й формувати конкурентоспроможних фахівців, готових відповісти викликам швидкозмінного світу краси.

Список використаних джерел

1. Вакалюк Т.А. Хмарні технології в освіті. Навчально-методичний посібник. Житомир: ЖДУ, 2016. 72 с.
2. Воробцова В.В. Використання інформаційних технологій навчання на уроках української мови та літератури. – URL: [http:// www.nbav.gov.ua](http://www.nbav.gov.ua)
3. Геревенко А.М. Використання онлайн-інструментів для синхронного та асинхронного навчання в ЗПО: Електронний навчальний курс. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2022. 64с.
4. Цифрові інструменти для організації змішаного навчання в шкільній природничо-математичній освіті: науково-методичний посібник / Укладачі: Буряк О.О. та ін. Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк». 2021. 122 с.

Ніна ШАРИШ,
майстер в/н, викладач вищої категорії, викладач-методист ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти»;
Ніна ТКАЧЕНКО,
методист НМЦ ПТО у Харківській області

Активізація пізнавальної діяльності здобувачів освіти через вивчення традицій української кухні та сучасних технологій приготування страв

Історія та традиції українського народу відіграють ключову роль у формуванні професійних компетентностей майбутніх кухарів, впливаючи і на їх особистісний розвиток. Вивчення історії української кухні дозволяє здобувачам освіти пізнати унікальні рецепти, методи приготування та традиції, які передаються з покоління в покоління. Це сприяє збереженню національної ідентичності та культурного багатства, розвитку критичного мислення, креативності та комунікативних навичок, що є необхідними для професійної майстерності майбутніх кухарів.

У зв'язку з цим, у Лозівському центрі професійної освіти Харківської області стало традицією проведення виховних заходів з професійним спрямуванням. Так, майстрами виробничого навчання даного закладу **Наталією БЕЗВЕРХНЬОЮ** та **Ольгою АНОСОВОЮ** проведено захід: «Українська кухня: традиції та сучасність».

Мета заходу:

- активізувати пізнавальну діяльність здобувачів освіти, організувати пошуковий та творчий стиль навчання;
- формувати професійні компетентності здобувачів освіти під час вивчення традицій української кухні різних регіонів України та сучасних інноваційних виробничих технологій;
- виховувати у здобувачів освіти патріотизм, повагу до культури й спадщини українського народу;
- розвивати творчі здібності, інтерес до обраної професії.

Обладнання (ресурси) та засоби навчання: мультимедійні засоби, платформа Google Meet, веб-сервіс Google Клас, аудіозапис української народної музики, презентаційні матеріали, відеохостинг YouTube; освітня платформа «На Урок», вікторина «Українські страви» веб-сервісу Wordwall.

Методи навчання: метод проєктів, пошуковий, інформаційний, випереджаюче завдання.

Очікувані результати:

- розвиток креативності і критичного мислення у здобувачів освіти;
- зацікавленість до обраної професії;
- формування професійних компетентностей на основі вивчення та дослідження традиційної та сучасної української кухні.

Виховний захід проведений у формі захисту пошуково-інформаційного проєкту на основі творчої обробки інформації.

ЕТАПИ РОЗРОБКИ ПРОЄКТУ

I. Створення творчих груп та розподіл завдань для здобувачів освіти – екскурсоводів під керівництвом педагогів, майстрів виробничого навчання.

II. Підбір, опрацювання інформації та визначення обраного матеріалу.

III. Створення презентацій творчими групами здобувачів освіти, педагогів та майстрів в/н.

IV. Презентація проєктів.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ

I. Колективний проєкт. Створено творчі групи та розподілено завдання для здобувачів освіти – екскурсоводів під керівництвом педагогів, майстрів виробничого навчання з професії «Кухар. Кондитер». Навчальна група розбивається на 7 підгруп. Очолюють ці підгрупи лідери – екскурсоводи.

II. Творчі групи здійснюють інформаційно-пошукову, дослідницьку роботу за темами:

- 1) «Феномен української кухні»;
- 2) «Локальна кухня як інноваційний тренд розвитку ресторанного туризму»;
- 3) «Віртуальна подорож регіонами: центральна та східна Україна»;
- 4) «Слобожанщина – особливий регіон»;
- 5) «Віртуальна подорож регіонами: північна та західна Україна»;
- 6) «Закарпаття – неповторний мальовничий край»;
- 7) «Запрошення до старого міста Лева – Львова».

III. Підбір, опрацювання інформації та визначення обраного матеріалу. Здобувачі освіти за допомогою інтернет-джерел підбирають інформацію на задану тему, аналізують її, виокремлюють головне. На основі зібраного матеріалу створюють презентації.

IV. Презентація проєктів.

СЦЕНАРІЙ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ на тему: «Українська кухня: традиції та сучасність»

I. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Українська кухня – дивина,
Фантазії та мрії...
Її витворюють, кують
Маги, чародії...*

Українська кухня, а особливо традиційна – це те надбання, той скарб, котрий варто цінувати, зберегти і передати майбутнім поколінням, щоб вони знали про своє коріння. Саме у традиційній їжі закодовані історія, багатокітковий досвід, здобутки кулінарного мистецтва та етнічна самобутність українського народу. Тому дуже важливо пам'ятати, що саме традиційна їжа українців – це ДНК української нації!

II. ВСТУП

Музичний супровід початку заходу. Збірка веселих українських народних пісень – «Гуляємо по-українськи!»: <https://www.youtube.com/watch?v=BAoMKAE0A0s>

Інформаційні повідомлення педагогів супроводжуються презентаціями.

Педагог 1. Сьогодні ми поговоримо про українську національну кухню. Їжа є основою життя людини, джерелом енергії, без якої життя неможливе. З давніх-давен українські страви відомі своїм розмаїттям та високими якістьми.

Педагог 2. Мистецтво кулінарії – це невід'ємна і надзвичайно важлива риса самобутності народу, яка відтворює його звичаї, смаки й уподобання.

Українська кухня створювалась протягом багатьох віків, тому вона відображає не тільки історичний розвиток українського народу, його звичаї і смаки, а й соціальні умови, природні та кліматичні особливості, в яких перебував український народ. Вона завжди відзначалась великою різноманітністю страв і їх високими смаковими й поживними якістьми.

Народна кухня – це така ж культурна спадщина, як мова, література, мистецтво – це неоціненний здобуток, яким можна пишатися, який не слід забувати!

III. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЄКТІВ. Виступи лідерів творчих груп – екскурсоводів.

I проєкт на тему: «Феномен української кухні».

Феномен української кухні в тому, що вона водночас і цілісна, і має регіональну різноманітність. Оскільки наші землі тривалий час були частинами різних держав і були під впливом різних народностей, культурні особливості регіонів формувалися окремо один від одного.

Україна славиться своєю національною кухнею, яка створювалась протягом сторічч, багата на традиції, вирізняється розмаїттям страв та їх властивостями. Борщі і пампушки, вареники і галушки, ковбаси і печеня, шпиговане сало, напої із фруктів, сухофруктів і меду відомі в усьому світі.

Здавна народ України славиться гостинністю, бо «веселий

гість – дому радість». Споконвіку на столі, застеленому барвистим вишитим рушником, лежав хліб, а поруч нього – сіль, які завжди для українців були святинєю.

II проєкт на тему: «Локальна кухня як інноваційний тренд розвитку ресторанного туризму».

Локальна кухня – це місцева кухня, притаманна певному місту, області, регіону. Подорожуючи по Україні, ви маєте обов'язково скуштувати найбільш популярні страви, щоб удосталь насолодитися традиційною кухнею.

Українська кухня подібна величезному пазлу. На перший погляд, вона всюди здається дуже схожою, проте кожен регіон приховує свої неповторні кулінарні секрети та пропонує унікальні страви, якими можна насолодитися лише у визначених містах та селах.

Гастрономічний туризм набирає дедалі більше обертів по всьому світу. Україна з усією кулінарною різноманітністю пропонує чудові можливості для цього виду подорожей. Кожен місцевий житель може відчути себе гастрономічним туристом, поглянувши на знайомі місця по-новому та спробувавши страви, які стали символами традиційної кухні.

Кожне місто має унікальні кулінарні традиції та страви, які варто спробувати, щоб зрозуміти душу й особливості цього регіону.

III проєкт на тему: «Віртуальна подорож регіонами: центральна та східна Україна».

Українці – привітний і гостинний народ, який вмів нагодувати так, щоб щедрий стіл запам'ятався, змусив повернутися або спонукав гостей приготувати національні страви у себе вдома. Рецептів усіляких смаколиків у нас тисячі, адже навіть борщ у різних куточках країни готують по-різному. Подорожуючи різними містами, ви отримуєте чудову можливість насолодитися різноманіттям української кухні.

Отже, запрошуємо вас до віртуальної подорожі регіонами центральної та східної України.

Почнемо подорож зі столиці України, де обов'язково необхідно скуштувати коронну страву міста – котлету по-

київськи. Страва прижилася в Києві після 1957 року й досі залишається візиткою багатьох закладів харчування.

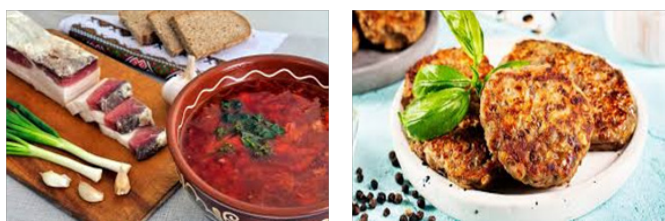
Відома всім українська страва – галушки! Тож завітаємо на Полтавщину! Якщо шлях пролягатиме східніше, варто відвідати Полтаву. Місто з давнини славиться своїми стравами, деякі з них навіть стали загальноукраїнськими. Однак місцеві мешканці переконують, що найсмачніші варіації потрібно шукати саме в межах області.

У будь-якому містечку області гостей пригощають галушками. Це страва з вареного тіста без начинки, або з нею. Подаватися вона може не тільки в супі, але й окремо. Попри простоту приготування, галушки є дуже поживною стравою. А підливка із м'яса чи грибів здатна розкрити абсолютно новий смак гарніру.

IV проєкт на тему: «Слобожанщина – особливий регіон».

На Слобожанщині завжди любили смачно поїсти. Завітаємо до Харківщини, яка відома незвичним борщем і гречаниками! М'ясні страви були і є основою як святкового, так і буденного меню. Тож не дивно, що навіть борщ тут варять із свинячими реберцями або фрикадельками, а на друге подають гречаники. Сало, котлети, страви з баранини та свинини – все це зустрічається на столах мешканців Харківщини і сьогодні.

Якщо ви ніколи не пробували шпундру, то завітайте на Сумщину! Шпундра або ще називають шпундри – найхарактерніша українська страва, яку традиційно готують зі свинини і буряка. Згадка про неї є в книзі «Енеїда» Котляревського. Чим частіше ми готуємо старовинні українські страви і чим частіше про них говоримо, тим вони все більше входять в наше повсякденне життя. Якщо ви ніколи не готували

шпундру, то поєднання свинини із маринованим буряком здається вам незвичним. Спробуйте, і ця страва стане вашою святковою або повсякденною.

V проєкт на тему: «Віртуальна подорож регіонами: північна та західна Україна».

Віртуальна подорож продовжується! І ми прямуємо до північних областей України! Тут готують ситно, смачно і ґрунтовно. Ці краї славляться урожаєм картоплі, і це позначилося на особливостях місцевої кухні.

На Поліссі (Житомирщині) одна з улюблених страв – оладки з тертої картоплі. Тертюхи, картопляники, кримзлики, плячки, мандрики, бараболяники – це все вони – картопляні млинці, які більш відомі нам під назвою «деруни».

Ну і, звичайно ж, місцеві ресторани готові запропонувати вам кращі варіації цієї страви. Деруни з начинкою: традиційно їх робили із сиром і тушкували в печі. Зараз популярні деруни з грибами, м'ясом, тертим сиром.

А хочете покуштувати старовинну козацьку страву! Тож відвідаємо на Рівненщину! Мацик – давно забута і рідкісна страва! Мацик здавна готували на Поліссі, коли у місцевих господарів була необхідність довго зберегти м'ясо. Це попередньо засолене, а потім зав'язане м'ясо в натуральній оболонці. Приготована за таким рецептом страва могла зберігатися місяцями. Готували мацик на горіщі або в грубі, яку не топили. Свого часу доброю славою мацики користувалися у козаків, чумаків, купців, мандрівників і косарів.

VI проєкт на тему: «Закарпаття – неповторний мальовничий край».

Місцевість на Закарпатті здебільшого гірського типу, густо засаджена лісами, багато стрімких гірських потічків і річок та найчистіших у світі озер. Є також і мальовничі водопади, що зачаровують «шепотом» та красою. Окрім мальовничості, цей регіон славиться неповторною різноманітною кухнею.

На Західній Україні історично склався багатющий пласт кулінарних традицій. Щось прийшло від поляків, щось від

угорців, лемків, і, звичайно, від господарів гір – гуцулів. Тут ви можете спробувати страви, про існування яких, ймовірно, навіть не здогадувалися.

Неможливо уявити Закарпаття без пікантного, запашного м'ясного бограчу. Страва має угорське коріння: його назва походить від угорського слова «казан». Ця смачна страва з м'ясом, картоплею, капустою та різними спеціями точно здивує насиченістю і пікантністю. Обов'язковим інгредієнтом страви, крім м'яса, є паприка, яка і робить бограч пікантним.

Головною особливістю бограчу є спосіб приготування. Варять його чоловіки у чавунному казані на відкритому вогні, щоб він добре пропах димом, а м'ясо стало ніжним.

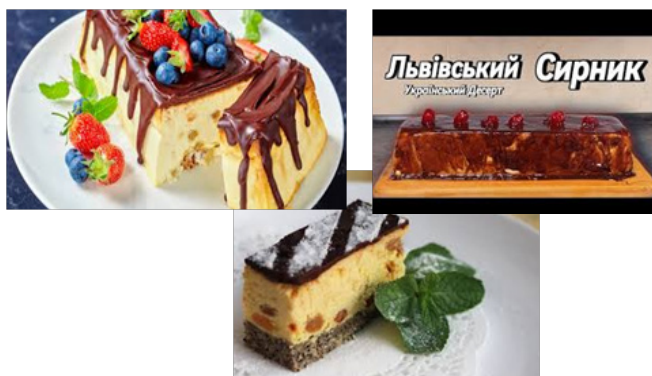

VII проєкт на тему: «Запрошення до старого міста Лева – Львова».

Вельмишановне панство, запрошуємо всіх до Львова! Скуштуйте відомий на увесь світ десерт – львівський сирник, яким ви зможете по-справжньому насолодитись тільки тут.

Львівський сирник – симфонія кулінарного мистецтва. Приготування сирної маси, яка викладається на пісочне тісто – це цілий ритуал. Потім сирник повинен день відстоятися в холодильнику... Так що краще не намагайтеся готувати самотійно, а сходіть в одне із затишних кафе Львова і посмакуйте сирником з чашкою ароматної львівської кави...

Варіацій львівського десерту існує щонайменше кілька десятків. Хтось готує його з родзинками, хтось – із шоколадом. У деяких рецептах є шар із тіста, в інших сирник поливають помадкою, хтось готує страву з в'яленими вишнями, а деякі господині додають у нього кілька ложок свіжої сметани.

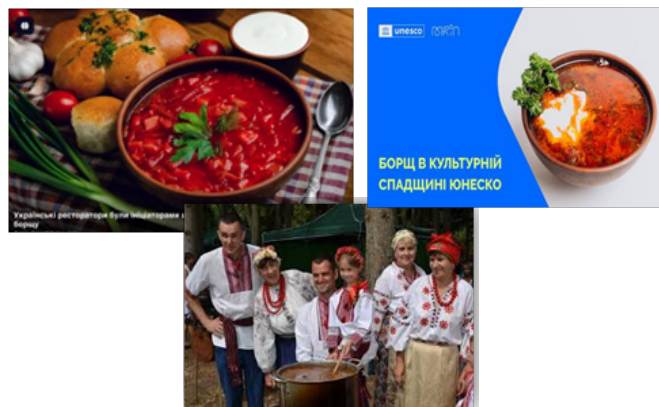
Презентації проєктів розміщені за посиланням: <https://surl.li/fqcvwa>.

Педагог 2: Продовжуємо нашу подорож. Україна відома не тільки багатою історією, а й дивовижною ситною, смачною та колоритною кухнею. І доброю традицією українців є організація різноманітних кулінарних фестивалів! Усі ці фестивалі збирають сотні людей, де вони кушують смачні страви, слухають хорошу музику, проводять ярмарки. Це за-

вжди привід для гарного настрою.

Ось лише мала частина фестивалів та тематичних свят по всій країні.

Фестиваль Борщу – це сучасний, яскравий, інтерактивний кулінарний проєкт! Це відкритий конкурс-дегустація як для «любителів», так і для професіоналів кулінарного мистецтва, який існує та підтримується виключно за рахунок приватних коштів та ініціатив. Борщ завжди символізує добрий смак, здоров'я, добробут, домашній затишок, родину, справжні українські традиції!

Полтава, Опішня – фестиваль «Борщик у глиняному горщику – 2024». Культуру приготування українського борщу внесено до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО. 14 вересня 2024 року відзначалося важливе свято для кожного українця – День українського борщу. Адже ця страва є справжнім символом культурної, гастрономічної спадщини України.

Педагог 1: Фестиваль національної кухні «З любов'ю до сала» у Луцьку проводиться у вихідні, у другій половині вересня, в парку ім. Лесі Українки. У програмі заходу – частування національними українськими стравами, змагання та конкурси, майстер-класи від кращих кухарів. І чого тільки не можна побачити з сала: і завиванці, і сало з паприкою, і сало копчене і навіть сало в шоколаді.

Педагог 2: Щорічно на Житомирщині проводять Міжнародний фестиваль дерунів, куди з'їжджаються проявити своє мистецтво кухарі з усієї України і не тільки. А в парку, де він проходить, навіть встановили пам'ятник – макітру з дерунами та табличку зі словами присвяти.

Пам'ятник деруну в Коростені доповнює серію пам'ятників (пам'ятних знаків) стравам української кухні, встановленим переважно у 2-й пол. 2000-х рр. по українських містах: галушці (Полтава), варенику (Черкаси), ніжинському огірку (Ніжин), борщу, салу (Луцьк).

Педагог 1: Національний Сорочинський Ярмарок на Полтавщині с. Великі Сорочинці. Кому невідомий Сорочинський фестиваль – ярмарок? Сорочинський ярмарок традиційно проводиться в 20-х числах серпня біля села Великі Сорочинці. Щорічно його відвідують десятки тисяч

гостей з усього світу. Це не тільки найбільший торговельний, промисловий та ремісничий ярмарок, а й справжня виставка народних товарів і мистецтв. Особливе місце займає гастрономічний напрямок. Тут можна спробувати унікальні національні страви, придбати рідкісні та виключно екологічні продукти. Регулярно встановлюються місцеві рекорди – гігантські короваї, торти та інші частування на будь-який смак.

Педагог 2: Фестиваль кави у Львові. Найбільший Кавовий ярмарок країни на Lviv Coffee Festival. Найкращі кав'ярні міста запропонують вам найсмачніші сорти кави з усього світу, ексклюзивні кавові коктейлі та солодощі до кави. А проводиться він у другій половині вересня. Його завдання – зібрати разом всіх, хто небайдужий до культури приготування та споживання ароматного напою. Тут своїми секретами відкрито діляться професіонали та експерти, а цінителі можуть порівняти незвичайні сорти кави та методи заварювання. Також гостей чекають апетитні частування, десерти, шоколад. Під час свята кав'ярні облаштовують міні-версії своїх закладів просто на Кавовому ярмарку.

Педагог 1: Сучасне національне кулінарне мистецтво зберегло й збагатило давні добрі традиції. Українська кухня в Європі була визнана третьою за рейтингом найсмачніших кухонь світу. Кухарі та ресторатори відроджують забуті страви та дивують ними не лише гостей країни, а й українців.

Сучасні ресторатори не стоять осторонь від цієї спадщини: вони переосмислюють класичні страви, впроваджуючи нові гармонії смаку та техніки приготування, що підкреслюють неповторність кожної страви.

Педагог 2: Останніми роками зростає попит на страви з нетрадиційної сировини та з використанням інноваційних технологій, таких як молекулярна кухня, ф'южн, відомий спосіб обробки харчових продуктів в усьому світі WOK, з яскраво вираженими присмаками, спеціями та травами, най-

різноманітнішими компонентами.

Інноваційна кухня – це не тільки новітні рецепти і технології, а й унікальна місцева гастрономія, екзотичні овочі і фрукти, незабутній інтер'єр, нетрадиційне поєднання різноманітних стилів.

Найпопулярніша технологія серед кухарів, які створюють шедеври, – це ф'южн (поєднання елементів різних кулінарних традицій). Продукти повинні поєднуватися не тільки за смаком, але й за структурою, і доповнювати один одного.

Педагог 1: До найбільш помітного посилення технічного аспекту в кулінарії привів розвиток сучасних 3D-технологій. Вони все більше адаптуються у виробництво продуктів харчування.

Молекулярна кухня – це кардинальні зміни у вигляді та текстурі страви, це можливість за допомогою сучасних нанотехнологій розкласти будь-який продукт на молекули, створити унікальне смакове поєднання, або ж надати страві неповторної форми.

Молекулярна кухня – це місце, де наука зустрічається з їжею і мистецтвом, головним чином тому, що молекулярні страви здатні здивувати будь-кого. Це «прогресивна» або «модерністська кухня».

Педагог 2: Хто відданий кулінарній справі, постійно підвищує професійний рівень, хто хоче досягти вершин майстерності у ній, той повинен опанувати професійними знаннями та навичками: пройти шлях від кваліфікованого робітника до керівника закладу ресторанного господарства.

Кулінарна Академія шеф-кухарів України – це єдиний в Україні професійний заклад освіти, що проводить підготовку кухарів у напрямку високої кухні в актуальних кулінарних тенденціях.

Викладачі академії – професіонали, визнані на міжнародному рівні. Саме вони задають високу планку рівню навчання. Всі вони, практикуючі кухарі! Деякі шефи – це випускники Академії, які встигли проявити себе і стати кращими у своїй справі. Головна місія – допомагати людям формувати смак і культуру харчування, підвищувати престиж професій «Кухар», «Кондитер».

Після закінчення курсу та успішного складання випускних іспитів студенти отримують сертифікат Асоціації шеф-кухарів і їм присвоюються категорії: «А», «В», «С», «D».

Кухарям категорії «А» гарантовано працевлаштування в кращих ресторанах України!

Кулінарна Академія шеф-кухарів України (заходи, фотогалерея): <https://surl.li/lerenz>

Асоціація шеф-кухарів України: <https://chef.kiev.ua/>

Педагог 1: Ми пропонуємо здійснити відеоподорожі до підприємств ресторанного господарства. Педагоги демонструють та обговорюють зі здобувачами освіти тематичні відеоролики-подорожі:

— Ресторан-музей «Антверпен» в місті Київ: <https://www.youtube.com/watch?v=LcjXO2eUIHk>

— Справжній гуцульський ресторан Колиба: <https://www.youtube.com/watch?v=5ShEfb-G-K4>

— Мангал-меню ресторану «Колиба»: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=IVSE0yVMxel>

— Гастропутівник: ресторан «Галушка»: <https://www.youtube.com/watch?v=L0mYrEHVhf4&t=231s>

— Гріль-ресторан TheTerrace (Тераса) в Харкові: <https://www.youtube.com/watch?v=nG1UaxJkOgg&t=1s>

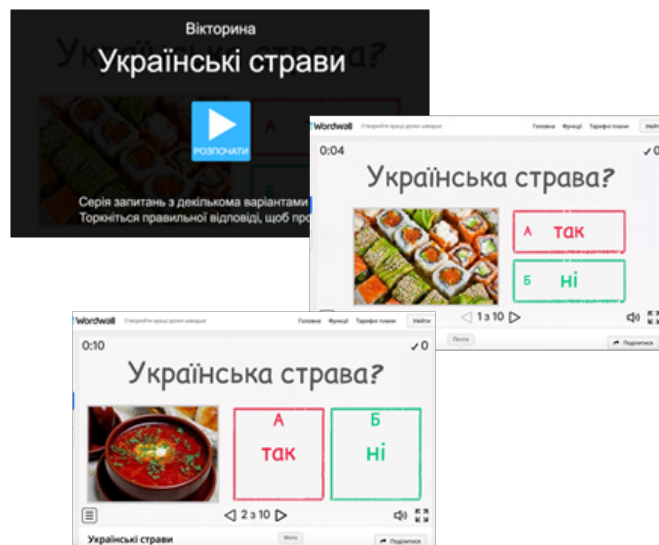
IV. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Педагог 2: А зараз перевіримо, як ви добре знаєте страви української кухні. Будьте активними, відповідайте на запитання вікторини «Українські страви».

Здобувачі освіти виконують завдання вікторини, розміщені

ні на платформі Wordwall: <https://surl.li/mfsmis>.

Педагоги аналізують відповіді здобувачів освіти та обговорюють результати.

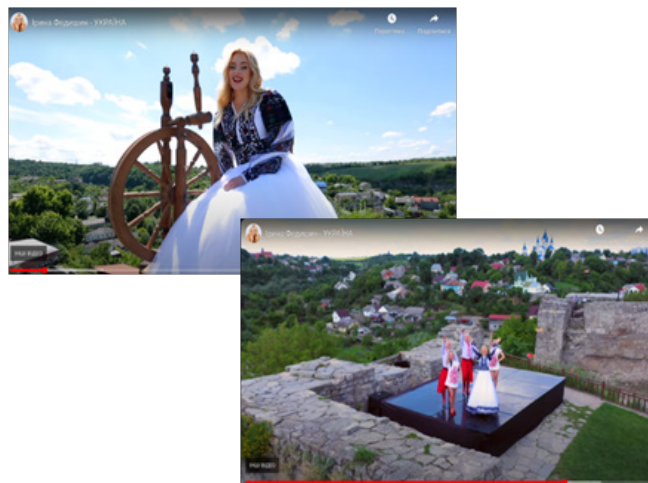

V. ПІДСУМКИ ЗАХОДУ.

Педагог 1: Віртуальна подорож дала вам зрозуміти, що кухар – це не просто професія, а ціле мистецтво! Професійний кухар, як диригент, успіх якого залежить не тільки від його знань і досвіду, а й від таланту!

Педагог 2: Шануйте нашу українську кухню! Вона такий же спадок українського народу як мова, література, музика, ним потрібно пишатися і не забувати. Пам'ятаймо, хто ми є, бережімо наші звичаї і традиції.

Музичний супровід закінчення заходу: українська пісня у виконанні Ірини Федішин «Україна»: <https://surl.li/qcftyw>

Список використаних джерел

1. Максимюк С.П. Педагогіка: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
2. Белік О.В. Українська кухня // Позакласний час. – 2006. – №13-14. – С.62-65.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис. – Харків: Фоліо, 2005. – 508 с.

Наталія БЕЗВЕРХНЯ,

Ольга АНОСОВА,

*майстри виробничого навчання
Лозівського центру професійної освіти
Харківської області*

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО УРОКІВ ІСТОРІЇ

Сучасні технології значно змінюють підходи до навчання, роблячи його більш ефективним і захопливим, адже, вони надають можливість персоналізувати навчальний досвід, адаптуючи його до індивідуальних потреб кожного здобувача освіти. Використання штучного інтелекту (далі – ШІ) в освітньому процесі дозволяє не лише автоматизувати рутинні завдання, але й створювати інтерактивні навчальні матеріали, які стимулюють зацікавленість здобувачів освіти та сприяють глибшому розумінню історичних подій і процесів.

Цифрові ресурси для підготовки до уроків:

- **Онлайн-бібліотеки:** надають доступ до великих обсягів навчальних матеріалів, таких як книги, статті, відео.
- **Інструменти створення тестів:** допомагають викладачам швидко розробляти тестові завдання різного рівня складності.
- **Системи віртуального навчання:** забезпечують доступ до навчальних матеріалів та завдань, роблячи процес зручнішим.

Персоналізація освітнього процесу:

- **Аналіз прогресу:** платформи ШІ виявляють сильні та слабкі сторони здобувачів освіти, дозволяючи адаптувати навчання до його потреб.
- **Рекомендації:** пропонують матеріали, які відповідають рівню знань здобувача освіти.
- **Можливості для самостійного навчання:** здобувачі освіти можуть опановувати матеріал у власному темпі.

Інтерактивні матеріали для уроків:

1. **Віртуальні екскурсії:** дозволяють відвідувати історичні місця у 3D.
2. **Ігри та симуляції:** залучають здобувачів освіти до активного навчання.
3. **Інтерактивні вікторини:** допомагають закріпити матеріал.

Оптимізувати роботу викладача можна за допомогою ефективного

планування: автоматизація рутинних завдань дозволяє зосередитись на творчих аспектах. Також зменшується час на підготовку: ШІ допомагає швидко створювати тести та перевіряти їх. Під час роботи відбувається індивідуальна взаємодія: вільний час можна використати для роботи зі здобувачами освіти та підвищення кваліфікації.

Перспективи розвитку ШІ в освіті

Очікується, що ШІ стане ще більш інтелектуальним, завдяки розробці нових алгоритмів і технологій, які забезпечать більше персоналізованих рішень для навчання. Це передбачає створення адаптивних навчальних платформ, які зможуть враховувати індивідуальні потреби та стилі навчання кожного здобувача освіти. Такі інноваційні технології не лише сприятимуть підвищенню мотивації здобувачів освіти, але й значно покращать ефективність освітнього процесу, дозволяючи викладачам краще розуміти прогрес своїх здобувачів освіти та адаптувати навчальні матеріали відповідно до їхніх потреб. Таким чином, інтеграція ШІ в освіту має потенціал суттєво змінити традиційні підходи до навчання, роблячи їх більш гнучкими та орієнтованими на результат.

Платформи ШІ:

1. Fobizz – допомагає в підготовці до уроків з використанням ШІ.

Інтерактивні дошки на цій платформі забезпечують наочне подання інформації та створюють умови для активної взаємодії здобувачів освіти із навчальним матеріалом. Завдяки цьому уроки стають більш динамічними, а засвоєння знань – легшим і цікавішим (рис.1, 2, 3).

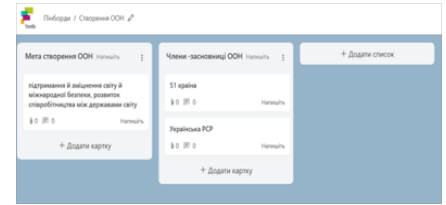

Рис. 1. Пінборди

Рис. 2. Навчальна рада

Рис. 3. Хмара слів

Розробка планів-конспектів уроків на платформі Fobizz допомагає педагогу планувати майбутній урок та скоротити час на його підготовку (рис.4).

На платформі Fobizz можна створити зображення для доповнення уроків (рис.5 на стор.20).

Час	Примітки для вчителя	Навчальна діяльність	Соціальна форма	Матеріали/медіа	Прямі цитати
5 хв	Вступ до теми	Обговорення з учнями, що вони знають про 1991 рік в Україні	Фронтальна робота	Презентація з зображеннями ключових подій	"Що ви знаєте про події 1991 року в Україні?"
10 хв	Огляд подій	Пояснення основних подій 1991 року: референдум, проголошення незалежності	Лекція	Карта України, відео з архівними кадрами	"У 1991 році Україна проголосила свою незалежність. Що це означало для країни?"
15 хв	Групова робота	Учні працюють у групах, аналізуючи різні аспекти державотворчих процесів	Групова робота	Роздаткові матеріали з текстами та питаннями	"Проаналізуйте, як ці події вплинули на сучасну Україну."
10 хв	Обговорення результатів	Презентація результатів групової роботи	Фронтальна робота	Дошка для запису ідей	"Які висновки ви зробили з вашим аналізом?"
10 хв	Підсумок уроку	Підведення підсумків, обговорення значення подій 1991 року	Фронтальна робота	Презентація	"Чому події 1991 року важливі для розуміння сучасної України?"

Рис. 4. План уроку

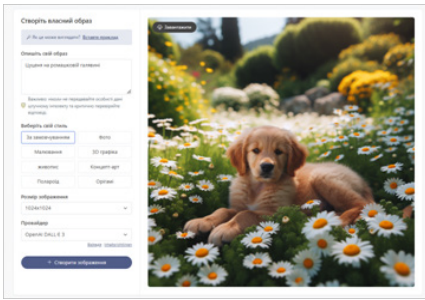
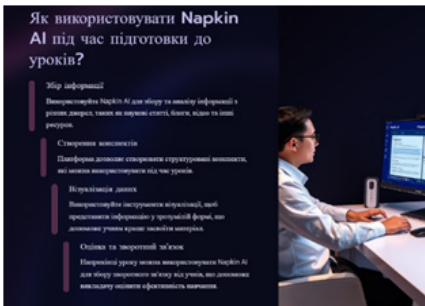

Рис.5 Створення зображення

2. Napkin – створення, оптимізація та систематизація матеріалів до уроків.

Напередодні уроків педагоги часто стикаються з необхідністю обробки та систематизації великих обсягів інформації. Napkin AI пропонує інноваційні рішення, які допомагають спростити цей процес, забезпечуючи зручний доступ до знань та можливість їх структурованого представлення (рис.6, 7).

Використання Napkin AI для підготовки уроків

Рис.6

3. Gamma – створення презентацій до уроків.

Gamma є потужним інструментом для створення презентацій, який підходить як для професіоналів, так і для здобувачів освіти. Завдяки своїм функціям та можливостям налаштування, ця платформа дозволяє користувачам створювати презентації, які не тільки інформують, але й захоплюють аудиторію. Використовуючи наведені поради, ви зможете максимально ефективно використовувати Gamma для своїх потреб (рис. 8).

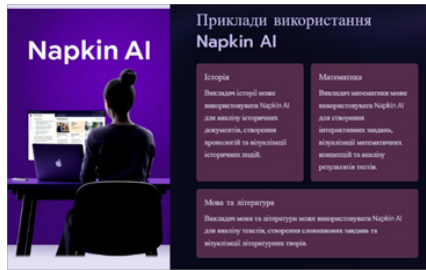

Рис. 7

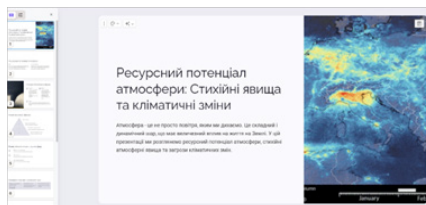
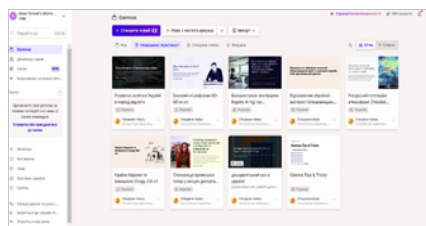
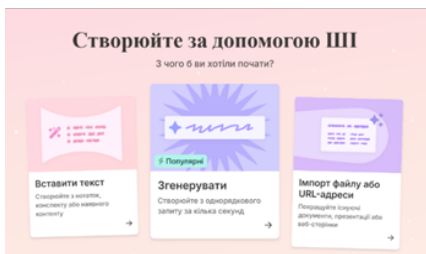

Рис. 8. Приклад презентації

1. ChatGPT може значно спростити підготовку до уроків історії, допомагаючи педагогам у таких аспектах:

Підготовка навчальних матеріалів так як:

- Розробка презентацій – запропонує основні тези та цікаві факти до майбутніх презентацій (рис. 9).

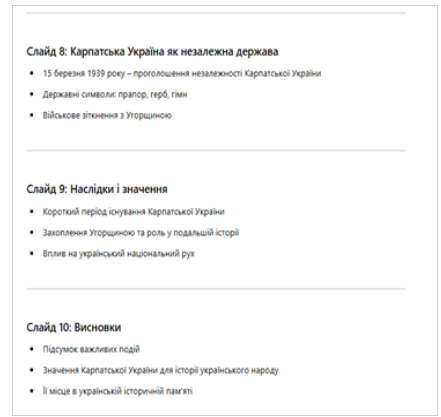
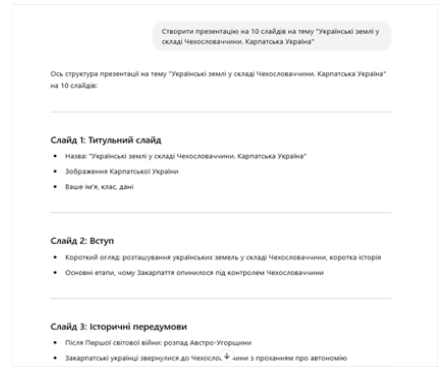

Рис. 9.

- Генерація текстів – адаптація історичних текстів під різні вікові групи.
- Створення конспектів – допоможе сформувати стислий та логічний план уроку.

Допомога чату GPT в плануванні квестів та вікторин, рольових ігор та аналіз історичних джерел (рис.10).

Для полегшення роботи педагога чат може допомагати з такими задачами:

- Генерація тестів та контрольних – створення варіантів запитань для майбутніх тематичних контрольних або самостійних робіт для узагальнення матеріалу уроку. Можливість опрацювання файлу, документа чи презентації на основі якого будуть створені тестові запитання (рис.11 на стор.21).

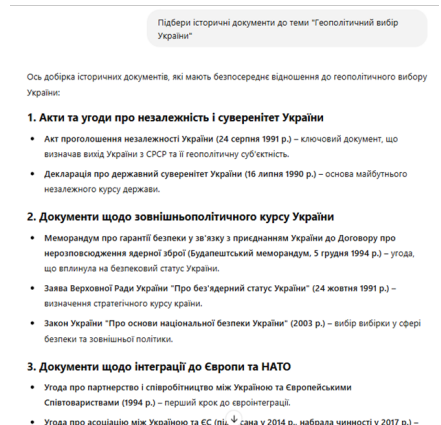

Рис.10. Приклади спілкування з чатом GPT

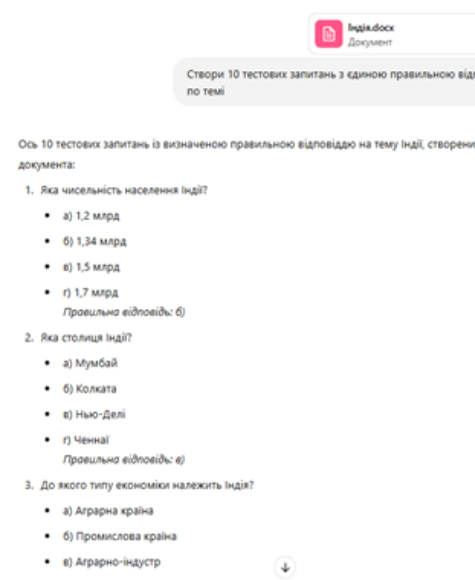

Рис. 11.

Рис. 12. Приклад плану уроку, складений чатом GPT

• Розробка планів занять – допомога у створенні довгострокових програм. (рис.12).

Використання ІІІ на уроках історії відкриває перед педагогами та здобувачами освіти нові горизонти викладання предмета та навчання. ІІІ не тільки полегшує доступ до інформації та організацію освітнього процесу, але й робить уроки більш інтерактивними та ефективними. Завдяки цим технологіям здобувачі освіти отримують змогу вивчати історію через практичні приклади, експериментувати та глибше розуміти процеси, що формували наше суспільство. ІІІ не замінить викла-

дача, але він є важливим помічником у підготовці до уроків, допомагаючи адаптувати навчання до потреб кожного здобувача освіти.

Отже, ІІІ в освіті – це крок у майбутнє, який сприяє не лише кращому засвоєнню знань, а й формуванню сучасних компетенцій. Використання платформ ІІІ є важливим кроком до створення сучасної, ефективної та мотивуючої системи освіти. Інтеграція технологій в освітній процес дозволяє викладачам зосередитись на творчій складовій діяльності, а здобувачам освіти – отримувати знання у зручній і зрозумілій формі.

Список використаних джерел

- Електронні ресурси. – URL:
 - <https://naurok.com.ua/>
 - <https://tools.fobizz.com/>
 - <https://www.napkin.ai/>
 - <https://gamma.app/>
 - <https://chatgpt.com/>

Анна ПОЛЯНСЬКА,
викладач історії Регіонального
центру професійної освіти електро-
технічних, машинобудівних та
сервісних технологій
Харківської області

З досвіду роботи

Використання віртуальних кімнат на платформі Zoom під час вивчення української мови та літератури

У час потужної інформатизації дуже багато напрямків діяльності переноситься в мережевий формат. Інтернет-технології стали піковим переломним моментом людства. Не обійшов стороною цей процес і освітян. Складні обставини, у яких перебуває українська освіта протягом останніх років, стали катализатором швидкого переходу до дистанційного навчання, що вимагає нових інструментів для ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Нині кожна сучасна освічена людина має володіти чималим багажем знань та вмій, постійно оновлюючи та проваджуючи нові ідеї. Тому дистанційне навчання – це можливість спробувати свої сили у новому амплуа, можливість «перезавантажити» власну систему поглядів на освітній процес та залишатись «конкурентоспроможним» педагогом.

Одним із найпопулярніших інструментів для дистанційного навчання є Zoom. Ця платформа забезпечує

ефективну комунікацію та співпрацю, пропонує широкий спектр можливостей, які роблять її важливим елементом у сфері освіти. Незважаючи на деякі виклики, цей сервіс залишається одним із найкращих рішень для навчання у сучасному світі.

Zoom доступний на різних пристроях (від комп'ютерів до смартфонів) і забезпечує гнучкість у навчанні. Інтуїтивно зрозумілий інтерфейс робить платформу зручною для користувачів усіх вікових категорій.

Основні можливості Zoom:

1. *Висока якість відео та звуку:* забезпечує чітке спілкування під час відеоуроків.

2. *Проведення вебінарів:* ідеально підходить для лекцій та великих навчальних подій.

3. *Чат для обговорення:* учасники можуть ставити запитання та обговорювати матеріал під час уроків.

4. *Функція піднятої руки:* дозволяє учням сигналізувати про бажання виступити.

5. *Спільний доступ до екрану:* можливість демонструвати презентації, документи та інші навчальні матеріали, використовуючи інструменти для анотації.

6. *Відеозапис занять:* дозволяє учням переглядати матеріали в зручний час, що сприяє самостійній роботі.

7. *Віртуальні кімнати (Breakout Rooms):* чудово підходять для групової роботи та обговорень.

8. *Реакції та опитування:* дають можливість швидкого зворотнього зв'язку та оцінювання розуміння матеріалу.

Віртуальні кімнати – одна з найбільш затребуваних функцій Zoom, яка доступна у всіх тарифах, починаючи з базового. Ви можете об'єднати учасників в групи і розподілити їх в окремі «кімнати» – міні-конференції, де вони будуть спілкуватися тільки один з одним. Це схоже, як на офлайн-уроці: створити пари (підгрупи) і дати окремі завдання.

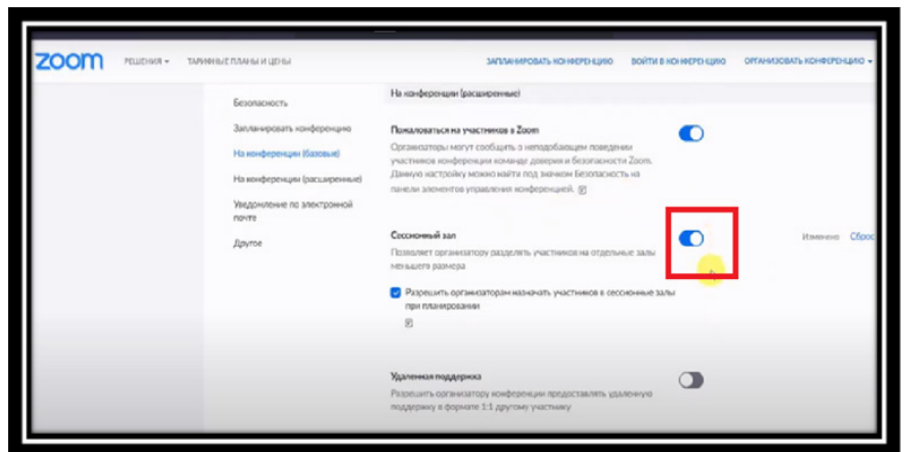
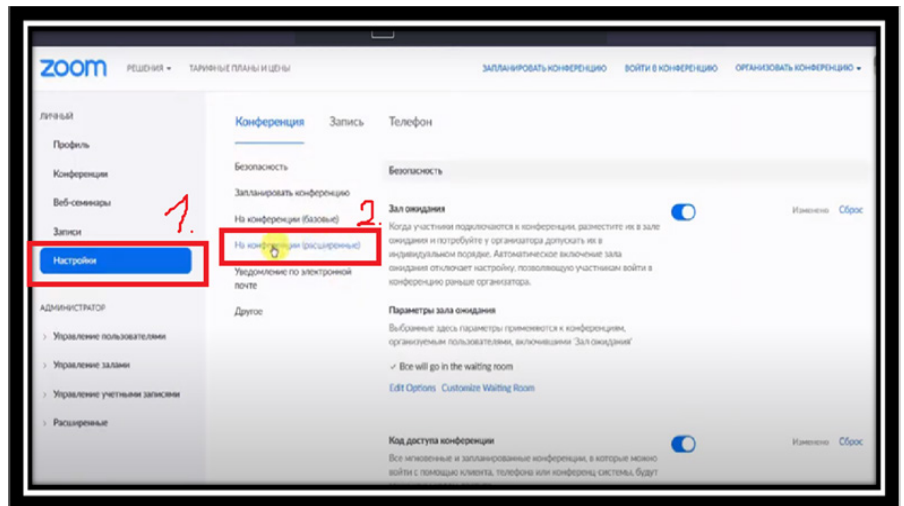
Функція особливо корисна, якщо ви викладаєте мову: здобувачі освіти зможуть відпрацьовувати діалоги всередині окремої зали, а інші не будуть їх ні бачити, ні чути. Кількість кімнат і розподіл учасників визначає організатор конференції. Ви зможете переміщати учасників, переходити з кімнати в кімнату і перевіряти, що там відбувається. Якщо у когось виникнуть проблеми або потрібна ваша допомога, учасники зможуть запросити вас до своєї кімнати.

Як підключитися до віртуальних кімнат і використовувати їх?

Запускаємо сервіс Zoom та виконуємо три кроки: головна сторінка, налаштування, розширені налаштування (знизу).

У зручному для вас браузері відкрийте Zoom, увійдіть у систему (адреса ел.пошти+пароль або через Google). Ви потрапите на свою сторінку в Zoom.

В особистому профілі перейдіть

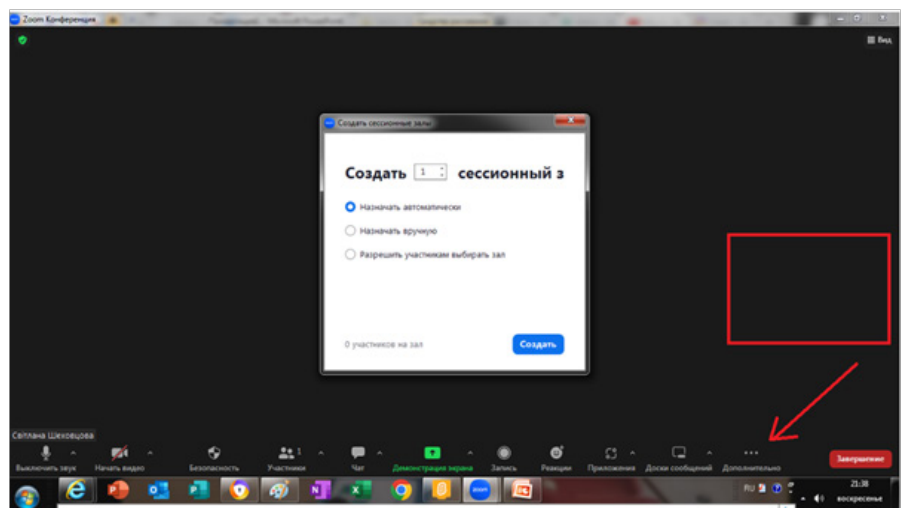

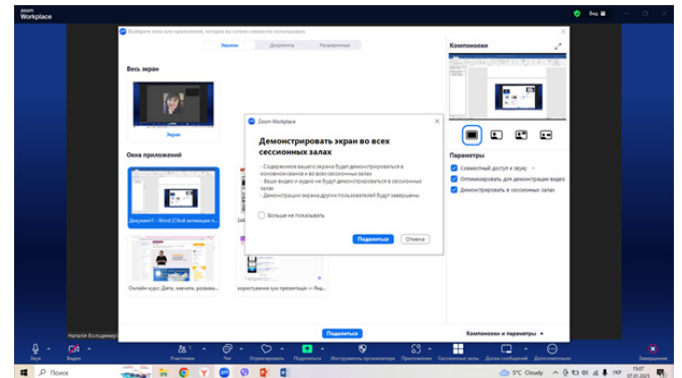
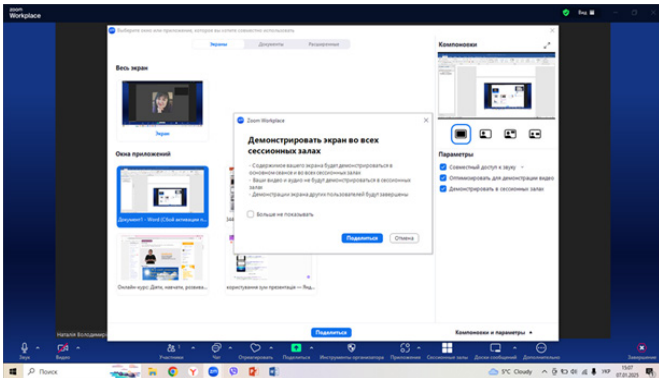
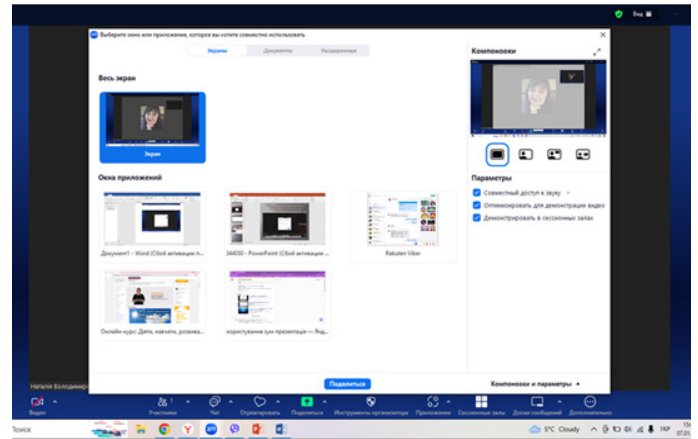
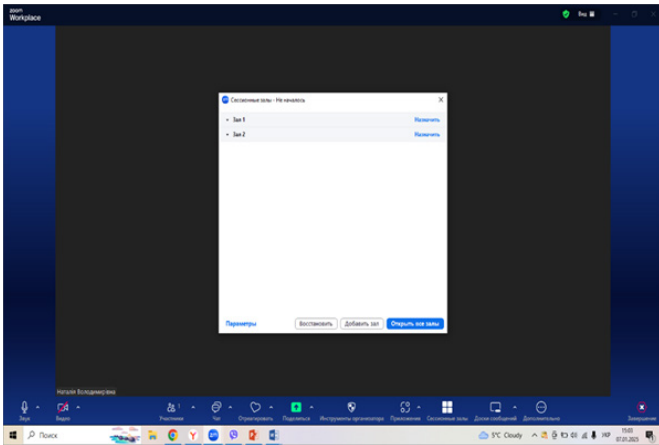
у розділ «Налаштування», натисніть «Розширені можливості». Перемикач повинен бути увімкнений.

Тепер ви можете відкривати віртуальні кімнати під час конференції – на нижній панелі з'явиться відповідна кнопка. Тут організатором налаштовується кількість груп, а також спосіб розподілу учасників: вручну, автоматично або за власним бажанням користувачів. Організатор може заходити в будь-які групи, а також в будь-який момент переміщати учасників з однієї кімнати в іншу.

Після того, як учасники конференції зайдуть у віртуальні кімнати, розпочинаємо роботу. Організатор знаходиться в основній сесії і потрібно, щоб його чули в усіх кімнатах (залах) одночасно. Для цього використовуємо функцію «транслявати голос» або «транслявати повідомлення» (для чату).

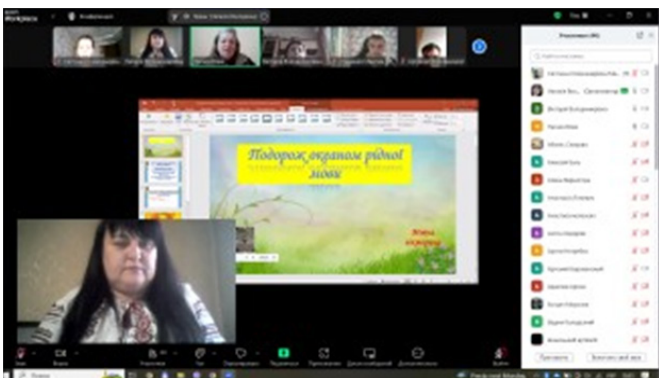
Відразу після відкриття віртуальних кімнат (сесійних зал) організатор або співорганізатори можуть демонструвати екран основного сеансу безпосередньо у всіх відкритих віртуальних кімнатах. Завдяки цьому доповідач може

надати візуальну інформацію для спільного використання в усі віртуальні кімнати відразу, інструктуючи учасників про виконання подальших кроків або завдань.

Як тільки сесійні зали будуть відкриті, організатор і співорганізатори зможуть переглядати рівень активності в кожній сесійній залі. На вкладці «Зала» (або перейменована назва) можна переглядати, які учасники знаходяться в кожній залі, видно значки, що вказують на включення або відключення їх аудіо і відео, а також визначати, чи демонструють учасники екран, чи є у них активні реакції або невербальний зворотній зв'язок.

Відомо, що включати відеозапис конференції Zoom може тільки організатор в основній кімнаті. Раніше запис в сесійних залах був недоступний. Зараз організатор конференції Zoom може дозволити учасникам, які знаходяться в сесійних залах, вести запис. Для цього організатор під час конференції у Zoom натискає на іконку "учасники" (за допомогою цієї іконки можна управляти учасниками), яка знаходиться в нижній частині екрана і дозволяє учаснику включити запис. Після цього на екрані учасника з'являється іконка "запис" (зліва вгорі екрана). Учасник, що знаходиться в окремому залі, може локально вести запис.

Приклад проведення мовної вікторини у віртуальних кімнатах (Breakout Rooms, сесійні зали) на платформі Zoom

Тема: «Подорож океаном рідної мови».

Мета:

- повторити і закріпити знання із лексикології, фразеології, морфології, усної народної творчості, збагачувати словниковий запас учнів;
- розвивати логічне та образне мислення, пам'ять, увагу, спостережливість, кмітливість;
- виховувати культуру мовлення, любов до рідної мови, рідного краю, його традицій, почуття поваги до всього свого, українського, бажання розмовляти рідною мовою, повагу до народної мудрості, згуртованості, відповідальності за спільну справу, пробудити почуття національної свідомості.

Форма заняття: вікторина (гра-квест).

Обладнання: комп'ютер, презентація.

ХІД РОБОТИ

1. Організаційна частина.

Проведення інструктажу щодо роботи у віртуальних кімнатах (Breakout Rooms, сесійні зали) в Zoom.

2. Повідомлення теми та мети заходу.

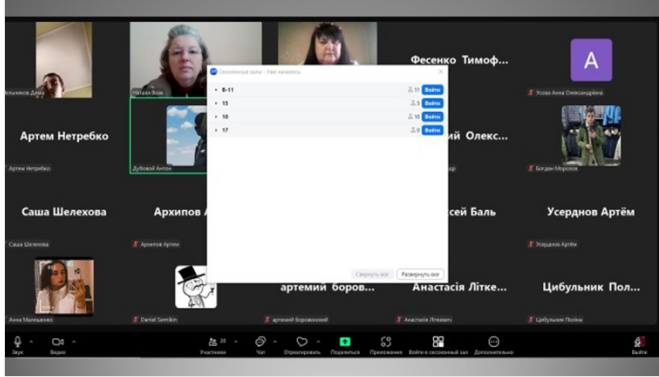
3. Основна частина.

Викладач: Мова – це той інструмент, який єднає націю, народність, народ до єдиного цілого. Це великий скарб, який треба шанувати, берегти і розумно збагачувати. Світ захоплюється українською мовою, яка належить до першої трійки наймиліозвучніших мов земної кулі. У 1934 році на конкурсі мов у Парижі українська мова була визнана поряд з французькою і перською як найкраща, найбагатша мова світу. За мелодійністю українська мова займає друге місце серед мов світу, поступаючись лише італійській.

Мова! А що таке мова? Найбільше й найдорожче добро в кожного народу – це його мова, в яку народ вкладає і своє давнє життя, і розум, і досвід, і почуття.

Продовжте речення (учасники конференції доповнюють фразу): Мова – це

Після цього учасники конференції заходять у віртуальні кімнати відповідно до назв (номерах групи). У групах признається відповідальний, який буде виходити в основну залу і надавати відповіді для нарахування балів команді.

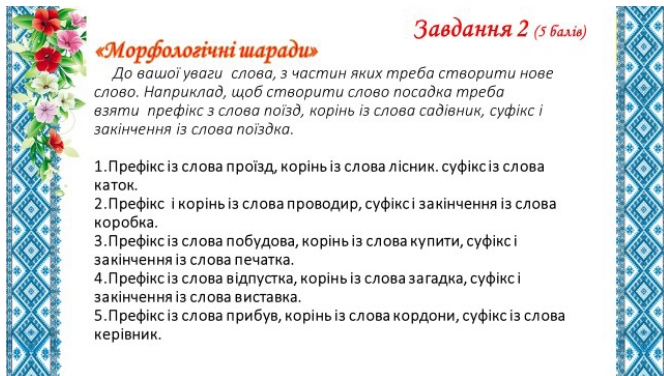

Команди виконують завдання на швидкість (1-4 завдання загальні для всіх команд).

Завдання 1. «Народ скаже, як зав'яже». Одним із визначних скарбів усної народної творчості є прислів'я та приказки, в яких зосереджена народна мудрість. Доповніть прислів'я та приказки.

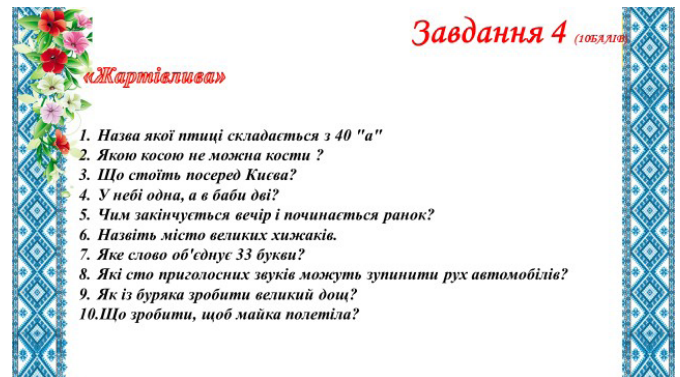
Завдання 2. «Морфологічні шаради». До вашої уваги слова, з частин яких треба створити нове слово. Наприклад, щоб створити слово посадка, треба взяти префікс зі слова «поїзд», корінь із слова «садівник», суфікс і закінчення із слова «поїздка».

Завдання 3. «Шифрувальник». Дізнайтеся, що написано в цій грамоті. Зберіть літери в слова за допомогою чарівних стрілочок.

Завдання 4. «Жартівлива». Дайте відповіді на запитання.

Завдання 5. «Веселий ребусник». Дане завдання індивідуальне для кожної команди. Кожний ребус позначено номером команди.

4. Підбиття підсумків.

Після виконання усіх завдань команди повертаються до основної зали для оголошення результатів.

Використання Zoom на уроках української мови та літератури відкриває нові можливості для дистанційного навчання. Можливість об'єднувати здобувачів освіти в підгрупи в Breakout Rooms (віртуальні кімнати, сесійні зали) дає змогу працювати над проектами або обговорювати літературні твори в парах або підгрупах. Розвиток компетентностей на уроках української мови через роботу в парах є ефективною методикою, яка сприяє активному освітньому процесу. Ось кілька ідей та підходів, які можна використовувати:

1. Спілкування та комунікація.

Дискусії: здобувачі освіти обговорюють запропоновані теми і висловлюють свої думки та аргументують їх.

Розмовні вправи: наприклад, «випадковий діалог», де здобувачі освіти ведуть діалог на задану тему, використовують нові лексичні одиниці.

2. Критичне мислення.

Аналіз текстів: здобувачі освіти аналізують у парах наданий текст, потім обговорюють його та діляться висновками.

Проблемні ситуації: створюються ситуації, які здобувачі освіти обговорюють в парах і пропонують різні варіанти їх вирішення.

3. Творчість.

Спільне написання тексту: здобувачі освіти створюють історію або есе, по черзі додаючи речення.

Візуалізація: здобувачі освіти в парах створюють плакати або презентації з певної теми, що розвиває як письмові, так і творчі навички.

4. Саморефлексія та оцінювання.

Паралельне оцінювання: після виконання завдання здобувачі освіти мають зворотній зв'язок, що дозволяє усвідомити помилки та досягнення.

Рефлексія: здобувачі освіти в парах обговорюють, чого вони навчилися під час уроку та яких цілей хочуть досягти на наступному уроці.

5. Інтеграція технологій.

Використання цифрових інструментів: здобувачі освіти (з допомогою вчителя) використовують різні інструменти для створення проєктів або спільних документів, що допомагає розвивати інформаційні компетентності.

Отже, завдяки використанню таких методів роботи уроки української мови та літератури стають більш цікавими та пізнавальними. Робота на платформі Zoom у віртуальних

кімнатах дозволяє здобувачам освіти взаємодіяти, розвивати соціальні навички, а також сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Список використаних джерел

1. Навчальна програма з української мови (10-11 клас (рівень стандарту), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №140.

2. Онлайн-курси України і світу із різних предметів та різноманітних напрямків для вчителів та учнів. – URL: <https://prometheus.org.ua/>

3. Студія онлайн-освіти. – URL: <https://www.ed-era.com/>

4. Інтерактивні підручники (математика, біологія, укр. мова, історія України, фізика, географія, біологія). – URL: <https://www.ed-era.com/books/>

5. Биков В.Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби технології: монографія / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – Київ: Атіка, 2005. – С. 77-140.

Наталія НАДОЛИННА,

*викладачка української мови та літератури
ДПТНЗ «Регіональний центр професійної освіти
ресторанно-готельного, комунального господарства,
торгівлі та дизайну»*

З досвіду роботи

ХЕЛЛОВІН КРІЗЬ ПРИЗМУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: МІСТИЧНІ ПАРАЛЕЛІ

Хелловін в Україні – це свято, яке водночас вбирає в себе елементи західної культури та співіснує з традиційними цінностями. Відзначення цього свята надає українцям можливість створювати нові традиції, розширювати культурний кругозір та розвивати комунікативні навички.

Хелловін стає дедалі популярнішим в Україні, особливо серед молодого покоління, яке прагне бути в курсі світових культурних подій. Це свято не лише розвага, а й можливість для творчого самовираження, командної роботи, інтеграції культурних знань, мотивацією до різноманітних видів діяльності здобувачів освіти.

Хелловін зародився в кельтських культурах. Його відзначають 31 жовтня як межу між завершенням старого року та початком нового. У кельтській традиції свято було відоме як Самайн – час, коли, за повір'ями, межа між світом живих і мертвих стиралася, дозволяючи душам померлих відвідувати землю.

Попри західне походження, деякі елементи святкування Хелловіну пере-

гукуються з українськими традиціями:

- Дідівська субота (поминальні дні) – шанування предків, подібно до кельтського Самайну.

- Андріївські вечорниці – ніч перед Днем святого Андрія, коли дівчата ворожать на майбутнє, що схоже на тематичні містичні розваги Хелловіну.

- Велесова ніч – свято, що має глибокі корені в дохристиянських віруваннях. У цю ніч, як і під час Самайну, вважалося, що душі померлих повертаються на землю. Люди запалювали свічки, освітлюючи шлях для духів, і залишали частування.

Містичні повір'я – русалки, мавки, упіри, вовкулаки та інші істоти українського фольклору органічно вписуються в атмосферу Хелловіну, роблячи його ближчим до національних традицій.

Хелловін – це сучасне свято, яке дає чудову можливість повеселитися, перевтілитися в іншу людину та провести час у компанії друзів. Організатори тематичних вечірок готують розважальну програму, проводять конкурси на найкреативніший костюм. Молодь

входить в образи монстрів, відьом, вампірів та інших містичних персонажів. Традиційне заняття на Хелловін – вирізання ліхтарів з гарбузів, що символізують захист від злих духів.

Для освітнього процесу Хелловін є інструментом інтеграції різних видів діяльності: проведення квестів, майстер-класів, тематичних уроків англійської мови, історії, літератури та мистецтва. Такі заходи не лише сприяють навчанню, а й допомагають учням розвивати креативність, критичне мислення та навички роботи в команді.

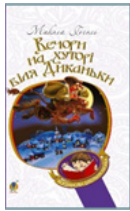
Таким чином, актуальність теми Хелловіну для українського суспільства полягає в її спроможності збагачувати культурний ландшафт, сприяти міжкультурному діалогу та розширювати освітні можливості. Хелловін не замінює українські традиції, а доповнює їх, демонструючи відкритість до світу та здатність інтегрувати нове, зберігаючи власну культурну ідентичність.

Поєднання Хелловіну з українською літературою є цікавим способом розкрити містичний бік національної

культури та показати, що традиція розповідати страшні історії не є суто західною. Українська література багата на твори, які за атмосферою, образами та тематикою чудово вписуються в дух цього свята.

Українські письменники часто зверталися до теми надприродного, створюючи захопливі та подекуди лячні історії, які чудово пасують до Хелловіну:

- Микола Гоголь – його «Вечори на хуторі біля Диканьки» сповнені містичних подій, а образ Вія чи відьми Солохи міг би стати основою для тематичних костюмів чи

літературного квесту.

- Пантелеймон Куліш у творі «Орися» зображує козацьку романтику, сповнену загадок і забобонів.

- Іван Франко – його новела «Захар Беркут», хоч і історична, проте має елементи міфології, а «Малий Мирон» зачіпає тему народних вірувань.

- Леся Українка – її драма-феєрія «Лісова пісня» від-

- криває світ мавок, русалок та інших фольклорних істот, які могли б стати частиною літературного Хелловіну.

- Василь Стефаник та його експресивні новели, зокрема «Новина», передають атмосферу тривоги та приреченості, що також відповідає хелловінському настрою.

Хелловін можна осучаснити через призму українських фольклорних образів: мавки, відьми, чужайстри, вовкулаки, упирі можуть стати альтернативою західним персонажам – вампірам, привидам та зомбі. Організуючи літературні читання на Хелловін, можна використовувати уривки з творів Гоголя, Лесі Українки, Ольги Кобилянської («В неділю рано зілля копала») чи навіть сучасних авторів, таких як Володимир Аренев («Дитя песиголовців») або Макс Кідрук («Заради майбутнього»).

Хелловін як культурне явище є стимулом для вивчення не лише західних, а й українських народних традицій. Поєднання Хелловіну з українською

літературою дозволяє не лише весело провести час, а й поглибити знання про національну культуру, побачити її містичний бік та відкрити для себе нові грані літературних творів.

Пропонуємо вашій увазі сценарій

позаурочного онлайн-заходу «Хелловін по-українськи», у ході якого здобувачі освіти на прикладі драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня» познайомляться з українськими містичними образами та фольклором.

СЦЕНАРІЙ ОНЛАЙН-ЗАХОДУ «ХЕЛЛОВІН ПО-УКРАЇНСЬКИ»

Тема: Хелловін по-українськи.

Мета:

- *навчальна*: познайомити здобувачів освіти зі святом Хелловін, з українською міфологією та фольклором на прикладі драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня»;
- *розвивальна та виховна*: вдосконалювати уміння використовувати інформаційні ресурси, здатність до пошуку та засвоєння нових знань; формувати пізнавальний інтерес, самостійність, розвивати креативність та фантазію, сприяти вихованню толерантного ставлення до інших культур і традицій.

Завдання: формування у здобувачів освіти загальнолюдських цінностей, виховання поваги до природи та традицій, моральної культури та поведінки, забезпечення позитивних емоційних вражень та задоволення від проведеного свята.

Форма проведення: позаурочний онлайн-захід «Хелловін по-українськи».

Обладнання, наочність: мультимедійна презентація, відеосюжети «Best Halloween Songs 2023»: <https://www.youtube.com/watch?v=HcX245o8hEM&t=2s>, «Best Halloween Party Playlist»: <https://www.youtube.com/watch?v=FNvO9etT3Ec&list=PLpwHb97XjkRuwT89pId6roKKK1-rd3OFq>, офіційний трейлер «Мавка. Лісова пісня»: <https://www.youtube.com/watch?v=izQA8C3emt4>, пазл «Мавка».

Адресність: здобувачі освіти I-III курсів.

ХІД ЗАХОДУ

Захід починається відеосюжетами «Best Halloween Songs 2023», «Best Halloween Party Playlist», продовжується мультимедійною презентацією.

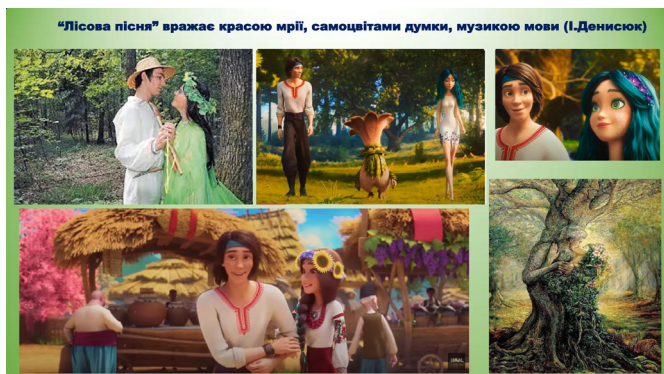
Викладач: Хелловін давно вже став глобальним культурним феноменом і святом, яке також відбувається і в Україні. До цього річного Хелловіну ми вирішили розповісти вам про жахливі створіння з української міфології, щоб додати до святкування національного колориту.

Хелловін, або як його ще називають «Вечір усіх святих», святкують у ніч проти 1 листопада. За повір'ям, у цей день до світу людей приходять нечиста сила, й аби захиститись від неї, люди вдягаються у костюми різноманітних монстрів: зомбі, вампірів, мумій тощо.

Розкажемо вам про українських монстрів, які були відомі на наших землях ще з давніх-давен. А допоможе нам у цьому всім відома Леся Українка, яка змалювала їх у своїй драми-феєрії «Лісова пісня».

Як зазначив український літературознавець Іван Денисюк: «Лісова пісня» вражає красою мрії, самоцвітами думки, музикою мови. Вона відкриває перед нами

чари Полісся у шумах і тінях лісових, у веселкових барвах квітів, у зітханні вітру, у гомоні весняної ночі, у буйних, «безупинного руху жагучих» силах природи. Це «пісня пісень» не лише Лесі Українки, але й усієї української драматургії, твір, який варто б назвати Лесиним словом – дивоцвіт».

Ведучий 1: У східнослов'янській міфології Мавки, або як їх ще називають, нявки – це один з найвідоміших образів української міфології. Це гарні оголені дівчата з довгим розпущеним волоссям зеленого кольору. Злий дух, який часто несе смерть. Мавки – померлі до хрещення діти. Не має тіла, не відображається у воді. Спиною не має, через що видно всі внутрішні органи. Вони можуть жити поодинокі й групами. Часом мавки збираються разом та танцюють, коли їх ніхто не бачить. Потім на цьому місці не росте трава. Люди вважали, що мавки можуть приходити вночі до людей додому та забирати їхні життєві сили й навіть забирати дітей до себе, аби вони також стали як і вони. За такі шкоди мавки стали далеко не позитивним образом міфології.

Ведучий 2: У Лесі Українки у Мавці гармонійно злилися духовне багатство і зовнішня краса. Великі очі, що грають різними кольорами, розкривають її швидке і глибоке сприйняття дійсності, вразливу і добру душу. Довгі коси і зоряний вінок на голові, любов до квітів свідчать про неабиякий естетичний смак, нестримний потяг до прекрасного.

Ведучий 3: Лісовик. Цей міфологічний образ уособлював небезпеку, яка підстерігає людину в лісі. Лісовик – хранитель

лісу: «Малий, бородатий дідок, меткий рухами, поважний обличчям; у брунатному вбранні барви кори, у волохатій шапці з куницї».

Ведучий 4: Водяник – злий дух, що живе в річках, озерах, болотах і завдає людям нещастя. Завжди оголений, має чорну луску, довге зелене волосся, бороду, лапи замість рук з перетинками, хвіст риби, розжарені очі. Розсердиться – греблі рве, млини підіймає, тварин та людей до води тягне. Йому приносять жертву рибалки, мірошники, бджолярі.

Ведучий 1: Перелесник – найзліший повітряний дух, має вогненим хвіст. Його називають ще Чорним, бо робить він тільки зло. Коли, бува, змія-перелесник пролітає над чиясь хатою, то в ній пропадає добробут, гине худоба, всихає сад. Літає високо в піднебессі, дихаючи вогнем; над хатою розсипається іскрами і через комин з'являється перед вибраною подругою у вигляді молодця незрівняної краси. Він зваблює жінок та дарує їм вночі коштовні подарунки, які зі сходом сонця перетворюються на гній. Якщо очарує якусь любовними чарами, то це на все життя. Вірили, що його можна «дістати» з великої туги за покійною людиною. Втілившись в її образ, перелесник міг вступати у подружнє життя з живими людьми. За повір'ям, жінка, з якою живе вогненим змія, стає відьмою, а самі відьми літають до своїх коханців, перетворюючись на вогнених змій – літавиць.

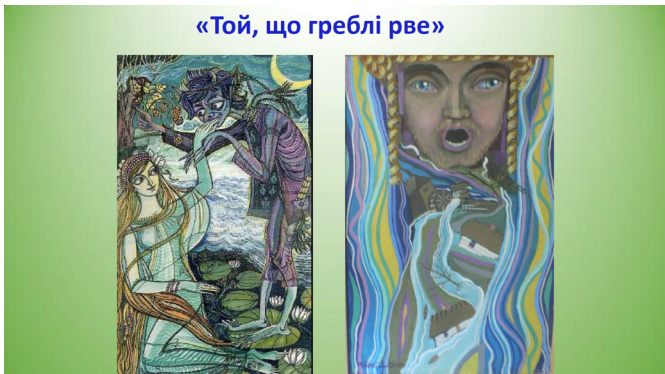
Викладач: Русалка – уособлення небезпечної водяної стихії. Молода водяна красуня живе на дні ріки, водоймища.

Риб'ячого хвоста не має. Вночі русалки виходять на берег озера чи річки, чешуть коси і водять танки. Чудовим співом заманюють дівчат чи юнаків, затягують їх у воду і залоскочують. Оберегом від русалок були хрест та полин. Русалками ставали дівчата, які втопились від нещасливого кохання або втоплені мачухами. Побутовали повір'я, що русалки можуть жити в полях і лісах, де люблять гоїдатися на гілках дерев. Русалка може вийти заміж за чоловіка, але шлюб цей завжди нещасливий. Русалка у «Лісовій пісні» є водяна і лісова.

Ведучий 3: «Той, що греблі рве» – символ весняної бурхливої води, а «весняна вода, як воля молода». Він служить Океану, а не Водянику – «господарю тихої води, драговини й застою, який дружить з осіннім дощиком». «Той, що греблі рве» – сколочує ріки. Він справжній нероба, підступний, приносить шкоду, «зрадлива і лукава в нього вдача»: «...молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйним і разом плавкими рухами; одяга на йому міниться барвами, від каламутно-жовтої до яскраво-блакитної, і поблискує гострими золотистими іскрами...».

«Той, що греблі рве»

Ведучий 4: «Той, що в скалі сидить» – «темне, широке, страшне Марище». Це втілення непереможного, абсолютного зла. «Я поведу тебе (від авт. – Мавку) в далекий край, незнаний край, де тихі, темні води спокійно сплять, як мертві, тьмяні очі, мовчазні скелі там стоять над ними, німими свідками подій, що вмерли...».

«Той, що в скалі сидить»

Ведучий 2: Куць. Прекрасно знаючи українську міфологію, Леся Українка в «Лісовій пісні» пише: «З-за купини

Куць

вискакує Куць, молоденький чортик-паніч». Відомо, що на Волині та в інших західних регіонах України на слова «біс», «чорт» накладалося своєрідне табу, тому їх замінювали евфемізмами: нечиста сила, дідько, куць тощо.

Ведучий 5: Потерчата. Це душі дітей, які померли нехрещеними. Вони бродять по світу та шукають тих, хто зможе їх охрестити, аби вони могли потрапити до раю. Знайти потерчат можна на болотах – вони ходили по воді та заманювали людей світлом каганців, своїх свічок.

Потерчата – це русалки з народних балад, тобто втоплені нехрещені байстрята. Їхні образи (у драмі «Лісова пісня» – це бліді дітки в біленьких сорочечках) мимоволі викликають жаль. Вони не вибирали свою долю. «...Нас магуся положила і м'якенько постелила, бо на ріння, на каміння настелила баговиння, і лататтям повкривала, і тихенько заспівала: «Люлі-люлі-люлята, засніть, мої малята!».

Потерчата

Викладач: Злидні. За народними віруваннями, злидні – злі істоти, маленькі, зі зморшкватими мордочками, в сірому або чорному вбранні. Їх завжди декілька. Прислужують Лихові. Час від часу оселяються у певному будинку або дворі, і тоді біда господарю. Тварини гинуть, добро зникає, врожай гине, в родині нема злагоди. Коли господарство знищене, злидні повертаються на млин і підшукують собі нову жертву.

У Лесі Українки злидні виступають як міфічні завжди голодні істоти. Шкодять вони лише злим людям. Злидні тільки й чекають, щоб їх покликали. Підкоряються вони Куцю (Чорту).

Злидні

Викладач: Українська Мавка, створена Лесею Українкою, є персоніфікацією дикої природи Карпат та символом вільного духу, недоторканості і краси природи. Вона залишається важливим образом як у літературі, так і в культурі України, впливаючи на сучасне сприйняття природи, культурної спадщини та жіночої ідентичності. А в контексті сучасного фемінізму Мавка може розглядатися як символ сили та незалежності жінки, що живе поза межами установлених соціальних стандартів. Пропонуємо подивитися на сучасну Мавку.

Перегляд офіційного трейлеру «Мавка. Лісова пісня».

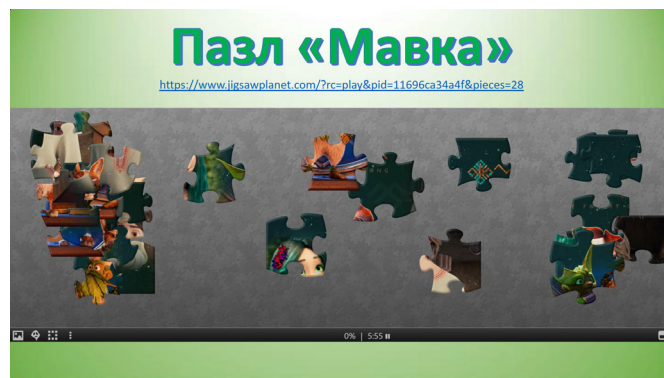
Бесіда (рефлексивні запитання):

- Як ви думаєте, чому Мавка є такою важливою фігурою української міфології?
- Які магичні здібності Мавки вразили вас найбільше?
- Як ви уявляєте собі вигляд Мавки? Які атрибути або символи ви б зв'язали з нею?
- Чи є сучасні варіанти або адаптації образу Мавки, які вам сподобалися?

Складання пазлу «Мавка»: <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=11696ca34a4f&pieces=28>

Список використаних джерел

1. Іванова О.М. Свято Хелловін: історія, традиції, сучасність. Київ: Україна сучасна, 2020. 200 с.
2. Петренко В.І. Традиції Хелловіну в Україні. Етнографічний збірник. 2018. С.45-59.
3. Гриценко О. Історія та традиції Хелловіну. URL: <http://www.halloween-history.com.ua>
4. Петренко С. Сучасні святкування Хелловіну. URL: <http://www.halloween-modern.com.ua>

5. Сидоренко Н. Традиції Хелловіну в різних країнах. URL: <http://www.halloween-traditions.com.ua>

Любов ПІДЧЕНКО,

викладачка української мови та літератури
ЗП(ПТ)О «Регіональний центр професійної освіти
залізничного транспорту та агротехнічного сервісу»

На допомогу педагогу

ЄДИНА АТЕСТАЦІЙНА СИСТЕМА: її зручність та практичність

Сучасний світ перебуває в стані постійних технологічних змін, які ставлять перед системою освіти нові завдання та виклики. Реформування української освіти неможливе без системного використання цифрових технологій в освітньому процесі, управлінської діяльності та системі професійного розвитку педагогів. Цифрове середовище відкриває безмежні можливості для вдосконалення освітнього процесу.

У системі управління якістю освіти в закладах освіти особливе місце належить атестації педагогічних працівників як складному управлінському інструменту. З однієї сторони, атестація спрямована на визначення рівня якості виконання педагогічними працівниками посадових обов'язків, встановлення, перевірку та підтвердження рівня кваліфікації, визначення відповідності займаній посаді; з іншої – сприяє активізації творчої професійної діяльності, підвищенню ефективності праці, а також є одним з найважливіших і складних управлінських та методичних питань в галузі освіти.

Цифровізація в освіті відкриває нові можливості для навчання, розвитку та професійного зростання педагогічних працівників.

Одним з цифрових інструментів є

Єдина атестаційна система (далі – ЄАС) – це електронна платформа, створена для цифровізації атестаційного процесу педагогічних працівників в Україні. Персональні дані у ЄАС надійно захищені, що підтверджується сертифікатом комплексної системи захисту інформації. Платформа безоплатна для всіх державних закладів освіти. ЄАС об'єднує в собі заклади освіти, атестаційні комісії, інститути післядипломної педагогічної освіти (далі – ІППО) та суб'єкти підвищення кваліфікації. ЄАС покликана зробити процес атестації більш прозорим, ефективним та зручним для всіх учасників.

Серед основних завдань ЄАС можна виділити:

- Автоматизація етапів атестаційного процесу: від реєстрації педагогів до формування атестаційних листів.
- Забезпечення єдиного інформаційного простору для всіх учасників атестації: педагогів, закладів освіти, атестаційних комісій, інститутів післядипломної педагогічної освіти та суб'єктів підвищення кваліфікації.
- Спрощення процедури подачі та обробки документів.
- Забезпечення об'єктивності та неупередженості оцінювання професійної діяльності педагогів.

- Зменшення паперового документообігу та витрат часу на атестацію.

До функціоналу ЄАС можна віднести:

- Реєстрацію педагогів та створення особистого кабінету. Педагоги реєструються в ЄАС самостійно або з допомогою відповідальної особи в закладі освіти.
- Подання документів в електронному вигляді.
- Формування атестаційного листа в електронному вигляді. Атестаційні листи формуються в ЄАС на підставі даних, внесених педагогами та атестаційними комісіями.
- Оцінювання педагогів. Атестаційні комісії оцінюють педагогів на підставі атестаційних листів та інших документів.
- Зберігання та обробка персональних даних відповідно до вимог законодавства.

Можливості системи:

- Звітність педагога. Педагогічні працівники можуть автоматично отримувати сертифікати курсів підвищення кваліфікації в особистому кабінеті без необхідності друкувати для атестаційного процесу.
- Атестаційний процес. Функціонал дозволяє педагогічним праців-

никам за допомогою зручного онлайн інструменту мати постійний доступ до цифрового аналогу сертифікатів від ПШПО та інших установ.

- Адміністрація закладу. Зручний доступ до актуальної інформації в режимі онлайн для адміністрації закладу освіти до атестаційної інформації.

- Департаменти та відділи освіти. Онлайн доступ до списків педагогічних працівників на атестацію відповідності та присвоєння категорії/звання.

- Захист системи. Дані системи захищені від несанкціонованого доступу, що підтверджується атестатом відповідності комплексної системи захисту інформації.

- Синхронізація.

- Альтернативні комерційні рішення можуть взаємодіяти з центральною системою за умови їх відповідності встановленим вимогам.

ЄАС має ряд переваг перед перовою системою атестаційного процесу:

- Ефективність. ЄАС дозволяє автоматизувати рутинні завдання, що економить час та ресурси.

- Прозорість. ЄАС забезпечує прозорість атестаційного процесу, оскільки всі дані зберігаються в електронному вигляді.

- Об'єктивність. ЄАС дозволяє більш об'єктивно оцінювати педагогів, оскільки дані для оцінювання вносяться в систему автоматично.

Для початку роботи з ЄАС необхідно зареєструватися на платформі та створити особисті кабінети. Розглянемо всі етапи роботи з системою.

Порядок дій при роботі в ЄАС:

1. Створити обліковий запис адміністратора у ЄАС. Для цього необхідно перейти за покликанням eas.ua/registration, поставити “Так” на питання “Я відповідальний/а за підвищення кваліфікації у закладі освіти (Адміністратор)” та ввести особисті дані та електронну адресу. Після чого ви будете зареєстровані як адміністратор закладу з можливістю передати права адміністратору іншому працівнику (за необхідності).

2. Після авторизації на платформі “Єдина атестаційна система” адміністратор потрапляє у свій кабінет. Система формує єдине посилання для приєднання педагогічних працівників на платформу до закладу освіти. Автоматично формується і код підтягування педагогічних працівників, які були раніше зареєстровані в системі.

Рис. 1. Вікно реєстрації в ЄАС

Рис. 2. Особистий кабінет адміністратора на платформі

Рис. 3. Вікно реєстрації педагогічних працівників

3. Адміністратор ЄАС поширює серед педагогічних працівників покликання, або код для приєднання до системи. Перейшовши за цим покликанням, педагогічний працівник проходить реєстрацію.

4. Після підтвердження реєстрації чи приєднання педагогічного працівника до закладу освіти, адміністратор бачить його у переліку приєднаних

педагогів. У таблиці автоматично відображається ПІБ працівника, його електронна адреса та роки (на момент реєстрації відображаються 5 попередніх років).

5. Після реєстрації кожен педагогічний працівник має особистий кабінет. Наступний етап – внесення інформації в розділ “Анкетні дані”, а саме: стать, дата народження, загальні відомості

№	ПІБ працівника (посада)	Email	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1	Аноха Клавдія Василівна (Викладач професійно-педагогічної підго.)	████████@gmail.com	41	15	30	50	150	0	0
2	Аріпова Євгенія Селарівна (інформатика)	████████@gmail.com	0	0	4	90	44	15	0
3	Аріпова Євгенія Селарівна (Фізика / Фізика і астрономія)	████████@gmail.com	0	0	12	90	68	75	0
4	Бартюк Олександр Васильович (Мастер виробничого навчання)	████████@ukr.net	0	0	0	0	0	0	0
5	Березушка Людмила Юріївна (Заміст Учніни)	████████@gmail.com	0	30	0	0	0	0	0
6	Березушка Людмила Юріївна (Фізика культури)	████████@gmail.com	0	30	0	0	0	0	0
7	Богуненко Олександр Вікторович (Соціальний педагог)	████████@gmail.com	0	0	0	0	330	0	0
8	Власенко Віта Іванівна (Викладач професійно-педагогічної підго.)	████████@gmail.com	0	0	0	90	152	0	0

Рис. 4. Особистий кабінет адміністратора на платформі після приєднання педагогічних працівників до закладу освіти

Категорія	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
+							

Документи в ЄАС (0)

Рис. 5. Особистий кабінет працівника на платформі

Категорія	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
+							

Документи в ЄАС (0)

Рис. 6. Додавання посад на платформі

педагогічного працівника зазначається окремо. До кожної посади необхідно внести інформацію попередньої атестації.

7. У кожного працівника в особистому кабінеті є три розділи:

— Документи в ЄАО (система автоматично приєднує сертифікати про підвищення кваліфікації від інститутів, інтегрованих з системою).

— Завантажені документи (працівники власноруч завантажують документи від установ, які не інтегровані з ЄАС, вказуючи назву, тип документа, кількість годин, кредитів, серію, номер документа, дату видачі, назву організації, що видала документ, зображення документа чи посилання на нього).

— Облік учнівських досягнень (працівники власноруч завантажують документи, отримані учнями – це може бути враховано під час атестації).

8. Адміністратор закладу в ЄАС має змогу формувати витяги про обсяги підвищення кваліфікації працівників, звіт про атестацію працівників та додавати інформацію щодо складу атестаційної комісії.

9. Адміністратор закладу має змогу сформувати витяг про обсяг підвищення кваліфікації за будь-який період як для одного, так і всіх педагогічних працівників. При чому інформація про працівників може бути подана в одній таблиці для всіх, чи в окремій для кожного.

10. ЄАС автоматично формує списки працівників, які підлягають черговій атестації. Уся інформація відображається в таблиці за кожен рік.

11. Атестаційні листи формуються в ЄАС на підставі даних, внесених педагогами та атестаційними комісіями. У режимі конструктора, адміністратор може вносити корективи в атестаційний лист.

Після зберігання даних атестаційний лист формується у текстовий документ, який можна редагувати та друкувати. Інформація про підвищення кваліфікації за міжатестаційний період автоматично формується до кожного атестаційного листа (додаток 1, стор.33).

Єдина атестаційна система (ЄАС) – це цифрова платформа, яка була створена для цифрової трансформації процесу атестації педагогів та керівників установ, і об'єднує всі етапи цього процесу в одній системі: від підготовки до атестації, до її проведення та отримання сертифікатів. Це дає можливість значно спростити та

щодо поточного стану освіти, ступені/звання/відзнаки, посада, відомості про попередню атестацію, загальний стаж педагогічної діяльності, загальний стаж у даному закладі. Педагогічний праців-

ник вносить дані про періоди роботи, а програма самостійно розраховує стаж.

6. Формування особистого кабінету працівника – це додавання посад.

Кожна посада та напрям роботи

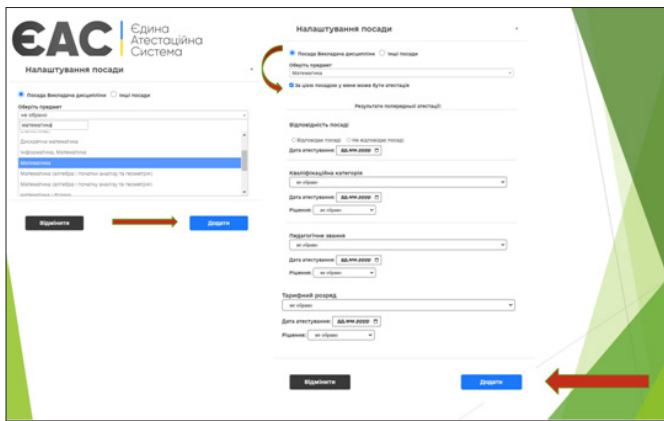

Рис. 7. Вікно “Налаштування посади” на платформі

Рис. 8. Особистий кабінет працівника на платформі з розділами про документи

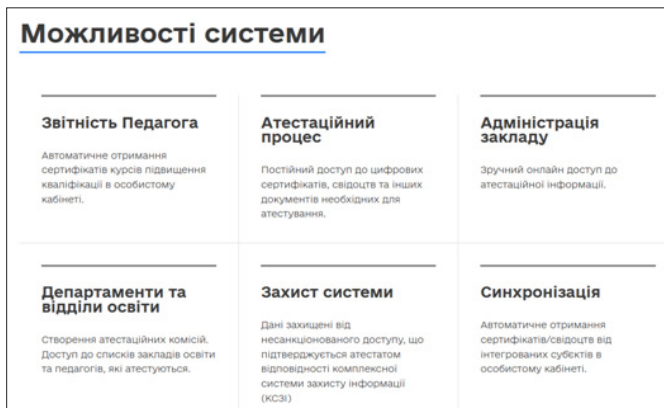

Рис. 9. Можливості, які надає ЄАС для цифровізації атестаційного процесу

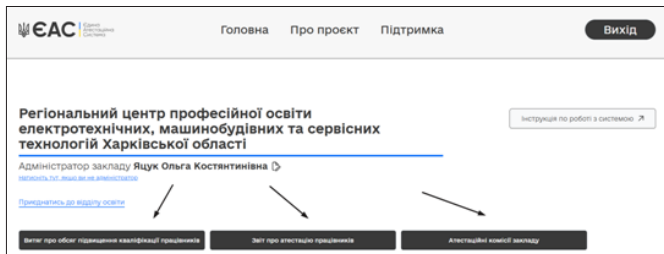

Рис. 10. Особистий кабінет адміністратора на платформі для формування звітності

прискорити процес, а також покращити якість атестаційного процесу в цілому. Система має високий рівень захисту даних та забезпечує доступ до інформації для різних користувачів, включаючи педагогічних працівників, адміністрацію закладу та департаменти освіти.

ЄАС забезпечує автоматизацію атестаційного процесу:

- Зручний та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.

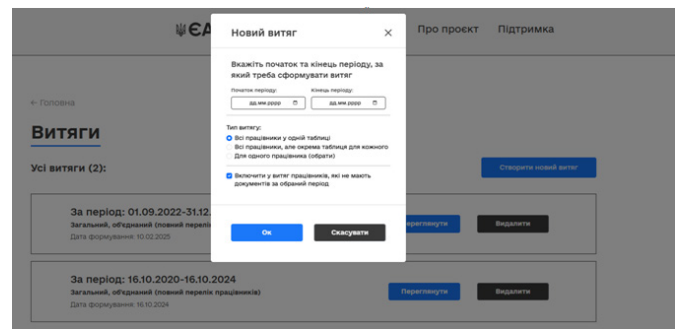

Рис. 11. Вікно для формування витягу про обсяг підвищення кваліфікації

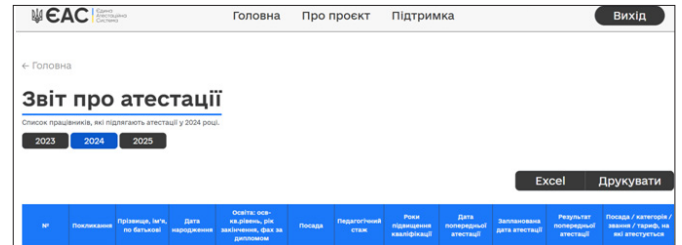

Рис. 12. Вікно “Звіт про атестацію працівників”

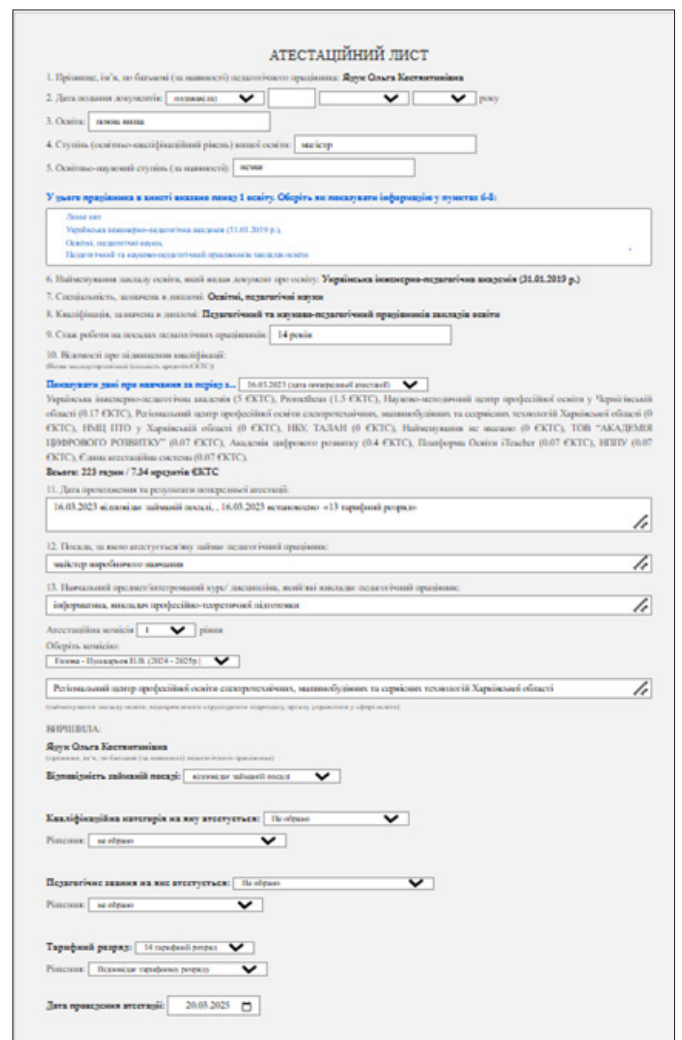

Рис. 13. Вікно “Атестаційний лист” в режимі конструктора

- Доступ до платформи з будь-якого пристрою, підключеного до Інтернету.
- Економія часу та коштів за рахунок зменшення паперового документообігу.
- Підвищення прозорості та об'єктивності атеста-

№ з/п	Дієвість про підвищення кваліфікації	Серійний номер	Дата закінч.	Назва суб'єкта підвищення кваліфікації	Тема підвищення кваліфікації	Обсяг підвищення кваліфікації год
1	сертифікат підвищення кваліфікації		12.10.2023	Ромебеш	«Метагратність, як не піддається маніпуляції»	10
2	сертифікат підвищення кваліфікації		12.10.2023	Ромебеш	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові виклики і можливості	15
3	сертифікат		21.12.2023	НМЦ ППО у Харківській області	Обласний вересень методичних розробок освітньо-методичних розробок «Май ну-ау»	0
4	сертифікат	908	22.12.2023	Науково-методичний центр професійної освіти у Харківській області	Підвищення кваліфікації майбутніх кваліфікованих робітників у професії безпеки за два безпечного інтерв'ю	5
5	сертифікат		01.02.2024	НБУ, ТАЛАН	Проведення освітньо-наукової платформи безпеки за два безпечного інтерв'ю	0
6	свідоцтво	1802071228308194-24	29.02.2024	Українська інженерно-педагогічна академія	Майстер виробничого навчання	150
7	грамота		08.03.2024	Регіональний центр професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області	Грамота	0
8	сертифікат	3092109026078428	25.07.2024	ННУ	Цифровізація атестаційного процесу: Оновлення та покращення платформ САС	2
9	сертифікат		17.10.2024	Найменування не вказано	Сертифікат про проєктування інноваційного курсу з міжароматності	0
10	свідоцтво	36531109968793924	27.10.2024	Платформа Освіт (Teacher)	Інтерактивні технології та інноваційні аспекти навчання	2
11	сертифікат	GD891C2-1114	29.10.2024	Академія цифрового розвитку	Цифрові навчання для освіти з Google частини 2	15
12	сертифікат	18452161336407-24	30.10.2024	Служба атестаційної системи	Цифровізація в освіті та професійному розвитку освітян. Роль ЄАС у модернізації сучасного формулу атестації	2
13	свідоцтво	340LC-07EG-GM-00009	11.11.2024	Нові "АКАДЕМІЯ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ"	Цифрові інструменти Google: MOE-інноваційні можливості для сучасного викладання	2

ційного процесу.

• Можливість отримання достовірної та актуальної інформації про результати атестації.

Отже, ЄАС є важливим кроком на шляху до цифровізації освіти в Україні, яка сприяє підвищенню якості освіти та професійного розвитку педагогічних працівників.

Список використаних джерел

1. Інтернет-ресурси. – URL: –
– http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/64/part_2/35.pdf
– http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/

Як живеш, ЗП(ПТ)О?

НАШ ЧЕМПІОН

Спортивний клуб «Вітязь» міста Чугуїв Харківської області – місце, де народжуються чемпіони. З 6 років розпочав свій шлях у цьому клубі майбутній чемпіон – Кирило ЧЕРНОЗУБЕНКО.

Ще школярем Кирило впевнено йшов до своєї мети, загартовував сталений характер і сили для руху вперед. Систематичні тренування та заняття кікбоксингом дали свої плоди. Перші перемоги в обласних змаганнях серед однолітків та отримання статусу чемпіона ще більше підбадьорювали хлопця. Але війна внесла свої корективи в життя чемпіона.

Тренування та заняття улюбленим спортом призупинилися. Кирило разом з бабусяю був вимушений виїхати з Чугуєва до Тернопільської області, щоб

Рис. 14. Приклад сформованого атестаційного листа

stud_almanah/73.pdf

– https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%84%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B0%D0%B0

– <https://eas.ua/>

Ольга ЯЦУК,

майстер виробничого навчання Регіонального центру професійної освіти електротехнічних, машинобудівних та сервісних технологій Харківської області

врятуватися від агресії з боку рф.

Після закінчення 9 класу в 2023 році Кирило вступив на навчання в ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області» за професією «Електрозварник». Але через дистанційне навчання хлопцю не вистачало активності, і він почав шукати спортивні секції, клуби за місцем перебування, щоб втілити мрію свого життя. І йому це вдалося!

З 26 по 29 вересня 2024 року в м. Трускавець Львівської області Кирило ЧЕРНОЗУБЕНКО брав участь у Всеукраїнському турнірі з кікбоксингу «Кубок України» серед дітей та молоді від клубу «РИНГ», де посів I місце у бійцівській дисципліні «Семі-контакт» (вагова категорія до 70 кг) та II місце у дисципліні «Лайт контакт».

15.02.2025 в Тернополі відбувся чемпіонат міста з кікбоксингу, де наш спортсмен завоював II почесне місце.

28.02.2025 в Києві на базі спортивного комплексу Київського національного університету будівництва і архітектури відбувся чемпіонат України з кікбоксингу ISKA-2025, де зібралися

кращі спортсмени країни (більше 500 атлетів з 20-ти областей України), які боролися за право стати чемпіоном.

Одним з них став Кирило у ваговій категорії до 75 кг, який здобув перемогу та посів I місце у бійцівській дисципліні «К-1», а також III місце у дисципліні «Лайт-контакт».

Отже, ніяка війна не скасує бажання займатися улюбленим спортом через жагу до перемоги.

Анатолій КАСАЛАП,
керівник фізичного виховання
ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області»

ВІСНИК Реєстраційне свідоцтво
ХК №128,
видає 01.02.94р.
ПРОФОСВІТИ

Головний редактор
Редактор
Технічний редактор

Тетяна РУСЛАНОВА
Ольга ГОРСНКОВА
Олена ЯКОВЕНКО

Члени редакції: Юлія ДАВИДОВА,
Владлена ДРОБНА, Зінаїда НАЗАРЕЦЬ

<https://www.facebook.com/groups/162399237723984/>

[YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCdfmCAExXfMNdAVpttCNg)

Адреса редакції та видавця:

61121, м. Харків, вул. Владислава Зубенка, 37, 4 поверх,
Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області
Тел. (0572) 69-32-79

Зверстано та надруковано в лабораторії науково-інформаційної діяльності НМЦ ПТО за адресою: 61121, м.Харків, вул.Владислава Зубенка, 37

Електронна версія газети розміщується на інформаційно-освітньому порталі «ПТО Харківської області» ptu.org.ua та на сайті НМЦ ПТО <http://nmc.ptu.org.ua>

<https://www.youtube.com/channel/UCdfmCAExXfMNdAVpttCNg>

Рукописи не повертаються і не рецензуються. Відповідальність за зміст інформації несе її автор.
Точка зору авторів матеріалів може не збігатись з позицією редакції.